

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike — Inzerati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrst & Din 4.—, opust po dogovoru, inzeratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjako uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po padcu režima ljudske fronte:

Daladier sestavlja vlado močne roke

Po odstopu Bluma je predsednik republike poveril mandat za sestavo vlade dosedanjemu vojnemu ministru Daladieru, ki bo poskusil najprej sestaviti vlado nacionalne unije, če pa mu to ne uspe, pa vlado močne roke, ki bo vladala brez parlamenta

PARIZ, 9. aprila. br. Ze dolgo napovedovana ostavka Blumove vlade je postala dejstvo. Kakor po sklepu finančnega odbora ni bilo drugače pričakovati, je senat na svoji včerajšnji popoldanski seji od vlade zahtevala pooblastila odklonil z 223 proti 49 glasovom. Ministrski predsednik Blum je z istimi argumenti kakor pred poslansko zbornico, branil svoje zahteve tudi pred senatom, vendar pa ni stvil vprašanja zaupnice, ker, kakor naglašajo v socialističnih krogih, ne priznava senatu pravice, da bi vrge vlado. Socialisti so bili tudi proti temu, da bi vlada iz tega glasovanja v senatu izvajala konsekvence in se hoteli, da bi Blum ponovno šel pred poslansko zbornico in tako izval nov in morada izredno oster konflikt med zbornico in senatom, ki bi mu dal možnost, da zahteva reformo senata v svrhu zmanjšanja njegovih pravic. Temu pa so se uprili radikalni socialisti, ki so z Daladierjem na čelu zahtevali, naj vlada takoj poda ostavko.

Ostavka Bluma

Ministrski predsednik Blum je takoj po glasovanju v senatu sklical na konferenco vse ministre. Dolgo so razpravljali o nastalem položaju, toda pod pritiskom radikalnih socialistov se je Blum končno odločil za ostavko cele vlade. Ob 19.15 so vsi ministri podali v Elizejsko palačo, kjer je Blum sporočil ostavko vlade predsedniku republike Lebrun.

Daladier ima neomejen mandat

Predsednik republike je takoj pozval v avdijenco predsednika obeh zbornic in je ob 22. zvečer sprejel predsednika radikalne stranke, dosedanjega ministra obrambe Daladierja in mu poveril mandat za sestavo nove vlade.

Ko je Daladier odhajal iz Elizejske palače, ga je pričakovala množica novinarjev, katerim je na njihova vprašanja potrdil, da ima mandat za sestavo vlade. Kako vlado bo sestavil, še ne more reči, ker je to odvisno od stališča, ki ga bodo zavzele posamezne parlamentarne skupine. Vsekakor je njegova želja, da vladno krizo reši čimprej in prizadeval si bo, da naj-

kasneje do nedelje, ko bo v Nemčiji ljudsko glasovanje, da Franciji novo vlado, ki bo močna dovolj, da bo mogla premostiti vse težkote. Kako si podrobno zamišlja rešitev vladne krize, o tem Daladier ni hotel dati nobene izjave.

Stališče radikalov

V teku noči je Daladier imel dolgotrajna posvetovanja. Najprej je sklical vodstvo radikalne stranke in ga obvestil o svoji misli. Na seji je bila izražena želja, naj poskuša sestaviti vlado narodne koncentracije na čim širši osnovi, toda ob izključitvi ekstremistov na levi in desni. V ostalem pa je vodstvo stranke prepustilo Daladierju popolnoma svobodno roko.

Socialisti za obnovo ljudske fronte

Okrog polnoči se je Daladier sestal z Blumom kot predsednikom najmočnejše parlamentarne skupine, social. demokratične stranke. Njun razgovor je trajal skoraj celo uro. Po sestanku sta Blum in Daladier odklonila vsako izjavo, Blum pa se je vrnil na sejo vodstva socialistične stranke, kjer je poročal o svojem sestanku z Daladierjem. Iz njegove okolice se doznava, da vztrajajo socialisti na obnovi vlade ljudske fronte ter da odrekajo vsaki drugi vladi svojo podporo.

Daladier je vso noč in vse dopoldne nadaljeval svoja pogajanja in se je sestal z voditelji vseh strank, ki prihajajo v poštev za sestavo vlade narodne unije. Opoldne bo poročal predsedniku republike o uspehu svojih dosedanjih razgovorov.

Odmev v pariškem tisku

Ves pariški tisk objavlja celostanska poročila o okoliščinah, ki so dovedla do padca Blumove vlade in v svojih komentarjih naglašajo, da doživlja Francija v zadnjem času vladne krize ob najusodnejših zgodovinskih trenutkih. Chautempsova vlada je padla v trenutku, ko je Hitler proglasil priključitev Avstrije k Nemčiji. Blum pa je moral odstopiti v trenutku, ko je v Nemčiji ljudsko glasovanje. Listi apelirajo na vse stranke in organizacije, naj pokopljejo svoje spore in nasprotja in omogočijo svojo splošno zveličavo.

gočijo sestavo vlade na široki osnovi, ki bo močna dovolj, da bo mogla izvesti sanacijski program in uvrstiti tudi mednarodni položaj Francije. Z zadovoljstvom je bila v vsej javnosti sprejeta izjava Daladierja, da si bo prizadeval rešiti vladno krizo kar najhitreje in dati Franciji močno vlado. »Petit Parisien« piše, da mora napraviti sedaj Francija veliko gesto in sestaviti taklo vlado, ki bo dostojen odgovor na vse poslednje mednarodne dogodke.

Angleške želje in nasveti

London, 9. aprila. br. V londonskih političnih krogih in v londonskem tisku pozdravljajo prihod Daladierja na oblast v Franciji. Izražajo upanje, da bo Daladierju uspelo rešiti krizo vlade s sestavo močne vlade na najširši osnovi, ki bo nudila dovoljno jamstvo za sanacijo francoskih financ in francoskega gospodarstva. Predvsem pa je potrebno, da pridejo na vlado trezni možje in da se izključijo vsi ekstremisti, ker sedaj ni čas za razne eksperimente. »Daily Telegraph« piše, da je Franciji potrebna močna vlada, ker je tudi za francoske zavezniške skrajno škodljiva, če je usoda Francije v rokah prehodnih vlad, ki nosijo že ob svoji sestavi v sebi tla smrti. Le z močno vlado na čelu bo Francija zopet dvignila svoj politični vpliv, dočim sedanje stanje spravlja vse prijatelje Francije v Evropi v obup. »Daily Express« podčrtava vesti, da bo Daladier sestavil vlado močne roke, ki bo vladala brez parlamenta, če mu ne uspe sestaviti vlado nacionalne unije.

Poslednji Blumov poskus

Pariz, 9. aprila. b. Dejstvo, da je Blum nazvil pričakovanju, da mu bo senat odklonil zahtevano pooblastila, predložil svoj finančni zakon tudi senatu, razlagajo v poučenih krogih na eni strani kot voljo socialističnega voditelja, da se s parlamentarno taktiko prebije skozi sovražno okolje senata, na drugi strani pa z željo socialistične stranke, da se napravi še poslednji poskus za rešitev Blumove vlade. V ozadju je igralo končno zelo veliko

vlogo izogibanje vseh strank ljudske fronte, ki so leta 1935. prisegle na skupni program, da bi vsaka zase sama prevzela odgovornost za razbitje te politične enote, ki ji množica še vedno sledi, dasi voditelji v njeno sposobnost ne verujejo več. Ze pri Chautempsovem poizkusu, še bolj pa pri novem Blumovem taktiziranju je postalo jasno, da so vse stranke ljudske fronte zapostavile njen program navadni strankarski taktiki, ki je glavni odločilni faktor za presojo političnega barometra v ozadju dogodkov. Tako so šli socialisti v svojem eksperimentu do kraja ter se sklicevali na skupni program, katerega nčeto zapustiti, četudi bi bil položaj za Blumovo vlado še tako slab, ker so želeli preprečiti morebitni očetek ne le komunistov, temveč tudi radikalov, da so zaigrali ljudsko fronto. Enako pa so se tudi radikalni s svojim dvoumnim zadržanjem izogibali odgovornosti ne le pred ostalimi strankami ljudske fronte, temveč tudi pred svojimi volilci. Zato so v parlamentu prepustili posameznim poslancom svobodno odločitev glede Blumovih predlogov, katerih odobritev so na tihem morda celo pripravili, zaupajoč svoji večini v senatu, da bo strmo glasila Bluma ob istem vprašanju, ob katerem je iz parlamenta še izšel kot zmagovalac.

Kombinacije o novi vladi

Pariz, 9. aprila. c. V francoskih listih so se opoldne pojavile zanimive kombinacije o novi francoski vladi. Glavno besedo v novi vladi naj bi imeli radikalni, katerim pa bi se pridružili vsi prvaki iz centra. Novo vlado naj bi podpirali tudi socialisti, toda le toliko, kakor so Chautempsov kabinet. Listi menijo, da bo novo vlado sestavil Daladier, ki pa bo še nadalje vodil resor vojnega ministrstva. Daladierova vlada naj bi imela prehodni značaj. Od parlamenta bo baje zahtevala ista izredna finančna pooblastila kakor Blumova vlada. Senat bo v tem primeru na ta pooblastila pristal. Daladieru bi v roku treh mesecev uspelo omogočiti sanacijo državnih financ, s tem pa bi tudi že opravil svojo mislijo. Po treh mesecih naj bi se končno sestavila vlada nacionalne koncentracije, ki bi pričela z novo finančno politiko na najširši osnovi.

Chamberlain o vojni in miru

„Mi se oborožujemo zato, da ohranimo in branimo mir!“

LONDON, 9. aprila. br. Ministrski predsednik Chamberlain je govoril sinoči na velikem zborovanju konservativne stranke. Baval se je predvsem z mednarodnim položajem v Evropi in se je dotaknil vseh perečih problemov, zlasti vprašanja Češkoslovaške. V svojem govoru je med drugim naglasil:

Velika Britanija je pripravljena priskočiti na pomoč Franciji in Belgiji če bi ju kd napadel, ne da bi one izzivale. Slične obveznosti bi Velika Britanija dala tudi drugim državam, četudi so bolj oddaljene od angleškega interesne sfere, vendar pa si moramo v tem primeru ohraniti pravico, da sami odločimo, ali se bomo udeležili vojne ali ne, ker ne moremo dopustiti, da bi drugi odločali o naši usodi. Slišijo se domneve, da bi svetovna vojna ne bila izbruhnila, če bi mi tedaj odločneje povedali svoje mnenje. Toda to bi bila spekulacija, in sicer ne spekulacija z denarjem, ampak z življenjem žena, otrok, z našo

krvjo. Jaz pa nisem pripravljen spekulirati na ta način. Če bi se v bodoče morali kakorkoli zaplesti v vojno, tedaj bi se vojne udeležili samo, če bi bili prepričani, da na drugi način ne moremo rešiti svoje svobode. Ob koncu svojega govora je Chamberlain ponovno poudaril, da je glavni cilj njegove politike ohranitev miru. Ta politika pa ima dvoje stebrov: prijateljska pogajanja z vsemi in pospešene našega oboroževanja, da bomo dostojno igrali svojo vlogo pri politiki ohranitve miru. Angleška vlada ne misli opustiti misli o dvigu DN. Sicer je politika oboroževanja neprijetna toda danes moramo nadaljevati s tem delom, ker gre za svobodo Velike Britanije. Ves narod naj sodeluje pri obrambnih delih, toda naj si ljudje izbijejo iz glave misel, da mora kmalu izbruhniti vojna. Položaj je ravno obraten: Verujemo, da bomo rešili mir, če bomo pripravljani na vojno.

Vojaška zveza Amerika — Anglija?

Amerika bo podprla oborožitev Anglije — Pravo ozadje pogajanj

London, 9. aprila. o. »Daily Telegraph« objavlja dalje poročila o poslednjih angleško-ameriških pogajanjih v Washingtonu, ki so bila sicer trgovskega značaja, a so se v prvi vrsti nanašala na velikopotezno oskrbovanje Velike Britanije z ameriški vojaškimi letali. Amerika je pripravljena v primeru, če angleške tovarne iz kakršnegakoli razloga ne bi mogle proizvajati zadostne množine letal, omejiti svoje lastne nabave, da bi omogočila ameriškim letalskim tovarnam oddati svoja letala, stroje

in druge aparate angleškemu letalskemu ministrstvu. Angleška vlada namerava v vsakem primeru v čim krajšem času dovršiti svoj ogromni načrt za letalsko oborožitev in se je zato odločila tudi za ta korak, ker organizacija dela v angleških letalskih tovarnah ni na višku. Pogajanjem pa pripisujejo mimo tega še globlji pomen in sodijo, da tvorijo pričetek snovanja ameriško-angleškega vojaškega zavezništva za primer kakšnega oboroženega konflikta, ki bi ogrožal Anglijo ali Ameriko.

Podpis rimskega sporazuma

London, 9. aprila. w. Svečan podpis italijansko-angleškega sporazuma, ki ga sedaj redigirajo v Rimu, je določen za petek 19. aprila. Italijanska vlada namerava dati temu dogodku značaj posebne svečanosti, za sedaj pa še ni določeno, ali bo kak član angleške vlade potoval v Rim, da podpis ta sporazum. Najbolj razjetna je, da

bo za Anglijo podpisal sporazum njen rimski poslanik lord Perth. Določbe, ki se nanašajo na Egipt, bo parafiral tudi zastopnik egiptске vlade.

Velika Sofija

Sofija, 9. aprila. w. Današnji uradni list, objavlja odlok, s katerim se 7 okoliških občin priključuje sofijski mestni občini. Na ta način je ustanovljena Velika Sofija, ki bo imela nad pol milijona prebivalcev.

Vojaška zarota v Kijevu

Kozaški general vodja zarotnikov

Varšava, 9. aprila. o. »Czas« poroča iz Moskve, da so v Kijevu odkrili veliko vojaško zaroto. Vodja zarotnikov je bil poveljnik kozakov general Sakilara, ki je pred dnevi odredil, naj ustrelje dva agenta moskovske vlade. Zato je bil sedaj skupno z nekaterimi drugimi višjimi oficirji v Kijevu postavljen pred sodišče. Aretiran je bil ob tej priliki tudi glavni urednik kijevskega vojaškega lista »Krasnaja armija« Jabikov. General Sakilara je bil davi ustrelen.

Odgoditev ruskih vojaških manevrov

Moskva, 9. aprila. w. Po naročilu vojnega komisarja so za konec aprila določeni veliki manevri v leningrajskem vojaškem

okrožju odgodeni za nedoločen čas. Do odgoditve je prišlo zaradi številnih aretacij vodilnih oficirjev. Iz istega vzroka so za nedoločen čas odgodeni tudi napovedani manevri v Beli Rusiji in na Uralu.

Omejitev potovanja v Rusijo

Varšava, 9. aprila. o. Sovjetski konzulat v Varšavi je prejel iz Moskve nalog, naj v bodoče ne izdaja vizumov poljskim državljanom, ki bi nameravali potovati v Rusijo. Kakor poročajo poljski listi, so državljani držav v neposredni ruski sosedstvi doslej smeli redno potovati v Rusijo, sedaj pa je Rusija tudi njim prepovedala vstop na rusko področje.

Francovi topovi ogrožajo Gibraltar

Vzajemirjenje v angleških krogih

London, 9. aprila. AA. Lord Farrington je v zgornji zbornici opozoril vlado, da so zadnje čase zgradili več utrdb v Francovih Španiji in v španskem Maroku na obeh straneh Gibraltarske ožine ter postavili tuje baterije. O svojih podatkih je dejal, da jih je dobil iz popolnoma zanesljivega vira. Sicer te baterije ne morejo uničiti Gibraltarja, vendar pa morejo preprečiti prehod skozi morsko ožino in odvzeti strateški pomen tej britanski luki.

Interpelantu je državni podtajnik vojnega ministrstva lord Straycone odgovoril, da vlada že dolgo proučuje to veresno vprašanje. Potrdil je, da res stoji na obeh straneh Gibraltarja topniške baterije. Nato je opozoril člane gornje zbornice na izjavo

sira Inskipa lani dne 27. julija, ko je dejal, da ti topovi, o katerih je takrat govoril Churchill, ne predstavljajo dejanske nevarnosti za britansko pomorsko oporišče. Opozoril je tudi na Edenovo izjavo lani dne 19. julija, ko je poudaril, da si vlada pridržuje pravico spraviti to vprašanje na dnevni red, kakor hitro se ji bo zdelo potrebno. Zastopnik vlade je na koncu dejal, da ne razpolaga še z nobenimi informacijami, ki bi vladi omogočile spremembo njenega sedanjega stališča, priznal pa je, da razpolaga lord Farrington z informacijami, zato je prosil lorda Farringtona, naj da svoje podatke na razpolago vojnemu ministrstvu, da jih bo proučil.

Iz prometne službe

Beograd, 9. aprila. AA. Imenovani so pri ravnanstvu drž. železnic v Ljubljani za svetnike v 4/2 Franc Smerdu, inž. Alberih Vozov in inž. Stanislav Robič; za svetnike 5. skupine inž. Stanislav Novak, inž. Vladimir Mikuš in inž. Boris Karis; za inšpektorje 5. skupine Avgust Zadnik, Rudolf Zajc, Hilarij Lavrenčič, Ivan Medved, Oskar Strekelj, Ivan Cukalov, Janko Vranjek, Valentin Celan, Alojzij Grošelj, Jurij Rouga in Jožef Hlebše; za poverjenika 6. skupine inž. Milan Mikuš in inž. Marjan Sajovic; za višjo kontrolorje 6. skupine Leopold Zelenjak, Len-

rene Poljak, Viktor Dežela, Friderik Bernot in Nikolai Wagner; za višje pristave 7. skupine inž. Gojmir Pehani, inž. Dimitrije Bartenev, inž. Josip Korenini in inž. Franc Petrič; za kontrolorje 7. skupine Friderik Podkrajšek, Franc Luzar, Leopold Segula, Alojzij Bajec, M. Kovanovič, Alojz Hokot, Mitja Prvanovič, Stanislav Pirjevec, Anton Štrubelj, Stanislav Gederer in Lovrenc Budina, Ludovik Trček, Josip Čeh in Vladimir Rihtar; za višje prometnike 7. skupine Maksimilijan Dojman, Anton Makoter, in Jožef Kos; za višje strojevodje 7. skupine Andrej Kozinar, Josip Koljancar, Ludovik Hadzeger,

Francija in Srednja Evropa

Pariz, 9. aprila. r. O navodilih, ki jih je francoski zunanji minister Paul Boncour izročil francoskim poslanikom v Moskvi, Varšavi, Bukarešti, Pragi in Beogradu, ki so se dne mudili v Parizu na poslaniških konferencah, objavljajo listi nekatere podrobnosti. Kakor poroča »Jour«, je Paul Boncour naročil poslanikom v Moskvi, Varšavi, Bukarešti in Beogradu, naj dobe od vlad prizadetih držav točna pojasnila, kaj nameravajo ukreniti v primeru, če bi bila Češkoslovaška napadena. V Bukarešti se mora predvsem razčistiti vprašanje, ali bo obrambna zveza Male antante veljala tudi v Moskvi. Če bi bila Češkoslovaška napadena, bi morala odgovoriti na vprašanje, kako namerava izvajati rusko-češkoslovaško zvezno pogodbo v bodoče, tudi v primeru, če bi ne mogla poslati svojih čet na pomoč Češkoslovaški po kopnem. V Varšavi naj se razčisti vprašanje, ali namerava Poljska priskočiti na pomoč Franciji.

V diplomatskih in političnih krogih so avdience francoskih poslanikov iz srednje in vzhodne Evrope ter navodila, ki so jih prejeli za povečano francosko diplomatsko akcijo v tem predelu Evrope, predmet živahnih razprav. Boncourjeva pobuda zasleduje, kakor se doznava iz poučenega vira, dva cilja: Francija hoče predvsem od vseh svojih zaveznikov zvledeti, kakšno stališče bi zavzeli za primer, da bi ona priskočila na pomoč Češkoslovaški, alko bi to zahteval razvoj dogodkov. Razen tega si hoče biti tudi v mirnem času na jasnem, ali so te države pripravljene medsebojno tako usmeriti svojo zunanjo politiko, da bi zasledovala iste cilje kakor francoska, to je ohranitev miru in zagotovitev splošne varnosti.

Veliko pozornost so v političnih krogih zbudile lekcije desničarske »Epoque« na naslov Poljske, kateri list očita, da se čisto po nepotrebnem vmešava v češkoslovaške notranje zadeve. Češkoslovaško-poljska nepetost ne more Francije več pustiti hladne, dasi je to že stara zadeva. Toda Češkoslovaška in Poljska sta zaveznički Francije in zato Franciji ne more biti vseeno, kakšno je njuno medsebojno razmerje. V podobnem smislu pišejo tudi nekateri drugi listi, ki zlasti zamerjajo Poljski, da je prav v sedanjem mednarodnem položaju smatrala za potrebno, da intervenira v Pragi zaradi doždevnega zapostavljanja poljske manjšine in pa zaradi komunističnega rovarjenja na Češkoslovaškem proti Poljski. Poljska naj bi se nekoliko pobrigala tudi za druge probleme, ki se tičejo poljskega naroda morda veliko bolj neposredno kakor pa te dozdnevne zadeve.

Kriza francoske vlade bo v tej diplomatiki akciji povzročila trenuten zastoj, vendar pa vse kaže na to, da namerava Francija sedaj od kraja razčistiti srednjeevropski problem, ki zbujaa v francoskih krogih po zadnjih dogodkih gotove skrbi.

Priprave za Hitlerjev obisk v Rimu

Rim, 9. aprila w. V italijanski prestolnici se z vso naglico pripravljajo za skorajšnji obisk nemškega kancelarja Hitlerja. Sedaj je določen program, po katerem bo Hitler najprej dva dni v Rimu, nakar bo odšel v Neapelj, kjer bo prisostvoval mornariški paradi, nato pa se bo zopet vrnil v Rim, kjer bo nadaljnja dva dni gost italijanskega kralja, za tem bo odpotoval v Florencio in od tam nazaj v Berlin. Graditev novega kolodvora, ki bo nosil Hitlerjevo ime, se blizu koncu. Na proleži kolodvorskega poslopja bosta dva velika kipa, ki bosta simbolizirala zmago fašizma in narodnega socializma. Pred kolodvorom bo prostran trg, ki bo po obsegu se presegal znani Petrov trg v Rimu. Tudi ta trg bo dobil Hitlerjevo ime. S trga do portala San Paulo bo vodila 40 m široka cesta, ki bo na obeh straneh obrobjena od 4 m visokega živega lovorjavega plota.

Ruski železniški komisar Bakulin odstavljen

Moskva, 9. aprila. o. Dosedanji komisar za železnice Bakulin je odstavljen. Resor je prevzel Kaganovič, ki je že prejšnja leta zavzemal to mesto. Kakor zatrjujejo, je bila ta sprememba potrebna zaradi obupnega položaja, v katerem so ruske železnice. Posebno blagovni promet čim dalje bolj zaostaja. Kaganovič je v prejšnjih časih, ko je bil železniški komisar, skušal z izrednimi represaljami ter s pomočjo GPU napraviti red pri železniški upravi, kar pa se mu takrat ni posrečilo.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Curli, 9. aprila. Beograd 10.—, Pariz 13.35, London 21.645, New York 436.18, Bruselj 73.425, Milan 22.95, Amsterdam 241.45, Berlin 175.05, Dunaj 49.—, Praga 24.20, Moskva 22.—, Sanktpetburg 22.00.

Položaj v rudarskih revirjih

Rudarsko delavstvo je sprejelo uspehe zadnjega meseca gibanja z največjim zadovoljstvom

Trbovlje, 8. aprila.

Z zadnjim mesecnim sporazumom je doseglo rudarsko delavstvo nedvomno velik uspeh. Ta uspeh je tem ugodnejši, ker je bil dosežen s strani rudarskih strokovnih organizacij v času, ko so rane prestale rudarske krize v velikem obsegu izločene in bodo nove socialne pridobitve koristile v večji meri delavstvu, v kolikor je že poravnalo dolgovne nastave v najtežjih letih rudarske krize. Rudarske strokovne organizacije sedanega mesecnega gibanja iz taktičnih razlogov niso hotele obešati na veliki zvoni. Hotele so ga voditi brez demagogije na eni, na drugi strani pa izvoljeni predstavniki rudarskega delavstva tudi niso dali prilike raznim nepoklicanim in neodgovornim ljudem, da bi jim pri njihovem težavnem in odgovornem delu delali zdravbo in ovirali njihova prizadevanja za izboljšanje položaja rudarskega delavstva. Voditelji rudarskih strokovnih pokretov so se sporazumeli, da ne bodo prejelili nikakih javnih zborovanj, ker bi se z javnimi razpravami vsa akcija ne le zavlekla, marveč tudi uspeh mesecnega gibanja otežili, na drugi strani pa po potrebnem vzmirlilo rudarsko delavstvo samo, kar bi bilo le v korist onim, ki so proti obstoječi strokovni enotnosti rudarskega delavstva.

Da je bila taktika predstavnikov strokovnih organizacij pravilna, je najbolje pokazal uspeh, ki je bil dosežen s sedanjim mesecnim sporazumom rudarskega delavstva. Zastopniki rudarskega delavstva so po dolgotrajnih posvetovanjih in razpravah sestavili predloge za izboljšanje stare kolektivne pogodbe. Z dejstvom, da je družba pristala na zvišanje mezd na višino iz leta 1929, ko je bila konjunkturna v rudarski industriji najugodnejša, to je pred splošnimi redukcijami rudarskih mezd, izpričuje, da so predstavniki rudarskega delavstva dosegli maksimum svojih predlogov. So pa še druge ugodnosti, ki so bile vnešene v novo pogodbo in ki bodo v znatni meri izboljšale položaj rudarskega delavstva. Tudi akordne in premijske postavke in doklade so enako zvišane za 6 odstotkov, važna pa je tudi določba, da imata pogodbeni stranki pravico zahtevati revizijo te pogodbe, če

bi se draginske razmere v času uranja pogodbe spremenile v toliko, da se indeks Narodne banke za cene na malo v Beogradu spremeni za 10 ali več točk. To je bila že davna želja rudarskega delavstva, da se regulirajo meze na bazi porasta ali padca cen zavijenskih potrebščin, kar so sedaj zastopniki rudarskega delavstva pri pogajanjih dosegli.

Nedvomno največje zadovoljstvo pa je med rudarskim delavstvom vzbudilo dejstvo, da mu je TPD za velikonočne praznike dal poseben nabavni prispevek. Ko se naše delavstvo spominja pri tej priliki velikonočnih praznikov pred tremi ali štirimi leti, se mora naravnost zgroziti, ko primerja takratne žalostne čase z letošnjim praznikom vstajenja. Takrat se je delalo v aprilu, maju in naslednjih poletnih mesecih le po 11, 12 kvečnemu 13 dni, dočim se danes lahko govori že skoraj o normalnem obratovanju. Čeravno je bilo takrat toliko revščine in pomanjkanja, pa so prešli prazniki vstajenja brez pare kakšnega nabavnega prispevka. Le redke so bile rudarske družine, kjer je prišla na mizo ob praznikih potica, saj v večini družin še kruha niso imeli.

Kakor so bili prazniki vstajenja v takratnih težkih letih žalostni, tako bodo letos radostni in veseli. Rudarsko delavstvo jih ne bo obhajalo morda tako, kakor nekoč v »dobrih, zlatih časih«, ki so prinesli v prejšnjem rudarskem obdobju nepotrebnega zla in morda je baš prestana rudarska kriza mnogo k temu pripomogla, da je nastopila tudi v tem pogledu v naši dolini zglede trznost.

V nedeljo bodo na skupnem strokovnem zborovanju v tukajšnjem delavskem domu poročali predstavniki rudarskega delavstva o doseženih uspehih sedanega mesecnega gibanja. Uspeh, ki so ga s svojimi treznimi in taktičnimi nastopom dosegli, bo vse rudarsko delavstvo z največjim zadovoljstvom odobrilo, tako organizirano, ki se bo zborovanja udeležilo, kakor ono, ki bo ostalo doma. Kako bi dosegene uspehe tudi ne bilo veselo, ko pa je enako deležno novih pridobitev, kar organizirano delavstvo, ki žrtvuje redno svoje doprinose za svojo stanovsko pobornico.

pridobila arhitektonske, pa tudi glede razglednosti. Visoki samostanski zid je padel tud ob dolžini cerkve, ki dobi nova dohodna stopnišča, kakor bo tudi sicer po načrtih in. Navisnja preurejena vsa sosesčina.

Zelo pridno delajo tudi pri novem mostu čez Poljančico v Puštal. Most upajo z majem izročiti prometu, ker pa je nazadnje novi most znatno višje od starega, so potrebni proli škofji Loka in Puštalu znatni nasipi, ki so deloma že izdelani. Težave so, ker bo čezjo spelati cesto ob novem letnem telovadišču Sokoja tako, da bi moral pasti lep kos sedanje Sokojeve ograje in se umakniti na znotraj. To je vse seveda zvezano z znatnimi stroški. V zadevi je sklican že tretji komisijoneli ogled. Pri mostu so pomožno

ogrodje že odbili, cestnice pa bo tlakovano. Tudi škapa ob vodi je slednjič dobila potrebno ograjo. Pripraviše tudi podaljšanje škarpe ob novem mostu pri Poljančici navzgor.

V zadnjem času se vse čedalje pojavlja želja, naj bi se Kamnitnik pogodil in nekoliko preuredil, da bi bil bolj dostopen in zašelen s strani meščanov kot izprehajališče. V skladu s to željo, je posadila Joka mladina v sredo 700 kanadskih topolov in gladkega bora po obrobih griča, ki rija sedaj s svojimi skalami naravnost v mesto. Delo se bo seveda nadaljevalo. Več klopic, nekaj lepših stoz in pol, in gotovo bi se dal Kamnitnik pretvoriti v letališče. Pod Kamnitnikom tamonji lastniki planirajo svet.

Ko v cvetnem tednu grmi Včeraj popoldne je grmelo, kakor da smo že v juliju

Ljubljana, 9. aprila.

Pogosto je v cvetnem tednu »barvno simfonijo« butar ob Ljubljani dopolnjevala snežna belina. Snega je bilo toliko, da so komaj našli dovolj tržnega prostora za butare. Tedaj se nismo niti upali misliti na pomlad. Zdjaj nam vedrojo in oblajo razne višje sile po drugačnih notah in zdaj niti nimamo več pravega sejma za prodajo butaric. Pisane butarice so postale tržno blago in razpostavljene so na tržnih mizah v ozki ulici ob semenišču in na ploščadi za stolnico. Popoldne, ko ni več tržnih ur, skoraj nihče ne opazi, da prodajajo butarice, dopolne so pa pisane umetnine na očeh ljudi, ki prihajajo na trg. Prodajalke niso posebno zadovoljne z idlično tišino na tržnem prostoru. Zato tudi popoldne prodajajo le nekatere. Prejšnje čase, ko so butarice krasile nabrežje ob frančiškanskem mostu, so ljudje prodajali butarice tako rekoč dan in noč, saj so se spali ob njih. Zdjaj jih morajo zvečer ali pa že takoj po tržnih urah odnašati s trga.

Da se je res vse temeljito spremenilo, smo se včeraj prepričali, ko je popoldne začelo tako lepo grmeti, kakor da je že julij. Zdjaj smo sicer že vajeni disharmonij, vendar je včerajšnje grmenje nekoliko motilo poezijo cvetnega tedna. Prodajalke so prestrašene začele pospravljati blago ter se ozirale proti nebu, kakor da se blizu sodni dan. Končno se je pa vendar zopet posmajevalo sonce in dež ni mnogo spral živih barv z butaric.

Marsikomu se zde letošnje barve butaric še posebno žive. Opazili so tudi, da so izdelovalke začele vpletati v butarice barve nekaterih trobojnic. Kljub temu zaradi tega doslej še ni nastal noben mednarodni zapletljaj. Nekatere butarice imajo barve naše državne trobojnice. Opazili lahko tudi druge zanimive barvne kombinacije, a seveda gre v glavnem le za dekoracijo in ne za manifestacijo.

Ko popoldne ni več prometa na tržnem prostoru, se dekleta začno zelo dolgočasiti. Vendar je prišlo včasih do idličnih prirokov; pri dveh dekletih se je ustavil vojaček, ki ga je že polt izdajala, da verniki njegove veroizpovedi ne poznajo butaric. Toda kdo bi mislil na butarice! Pol

urice slovanske vzajemnosti v tako slikovitem okolju, v senci mogočnega semeniškega portala, je povsem v skladu z nadhim baročne romantike.

Na ploščadi pa je prodajalka ponujala svoje blago nagubane čela — brez sledu romantike.

— Slabo je, slabo! Nič ne prodamo. Sem ni nikogar, v ta kot. Ko bi nas pustili ob Ljubljani. Za prostor seveda plačujemo. Vsak po dinar in še posebej smo morali plačati po 10 din. Ne vem zakaj. Neka prodajalka se je branila plačati, pa ji je zagrozil, da jo bo postavil za Ljubljano. Rekla je: kar! Rada takoj grem. Vse bi rade prodajale pri Ljubljani. Pa mitno moramo tudi plačevati. To bi pa res lahko pustili prodajati brez tega plačevanja, saj prodajamo sami reveži.

Prišel je kupec. — Koliko zahtevate za to. — Posegel je po precej veliki butarici. — 10 din! — je dejala prodajalka boječe. — Kaj, 10 din? 6 vam dam in takoj plačam. Če hočete, dobro, če ne, boste pa čakali zaman. Bolje nekaj ko nič! — Dajte 7 dinarčkov, gospod! — Ne, 6, če hočete! je trdovratno vztrajal kupec in se pretvarjal, kakor da odhaja. Prodajalka je prišla za njim, iztrgal ji je butarico iz rok ter ji dal 6 din. — Vidite, bolje nekaj kakor nič! Saj vem, da morate tudi vi nekaj zaslužiti.

— Tako je! je vzdihnila prodajalka proti meni. Vidite, to butarico sem delala 3 ure. Seveda sem imela prej že pripravljen ves material. Barve, oblanje, vse je drago. In preden nabereš bršljan in drugega zelenja! Butarice delamo sproti, ker zelenje hitro uvene. Zvečer delamo, podnevi prodajamo.

Opazil sem nenavadnega prodajalca. Bil je okrog 30 let star, boleznega izraza, glava se mu je neprestano majala in obločen je bil v napol razpadle cunjice. Bose noge so ticala v raztrganih čevljih. — Božje ga meče, — je dejala prodajalka. Vsak dan ga vrže po enkrat. Baje ga je maceha tako tepla, da je takšen. Prodajalka slabe butarice, ki mu jih prepuščamo, in nekdaj mu je dal oljkove vejice. Presunilo me je, ko je zaklical z otroškim glasom: — Kupite, butarico! — Glava se mu je majala kakor razmajani lutki.

Viktor Pečar. Sprejet je bil tudi proračun za novo poslovno leto. Ko je zborovalce pozdravil še narodni poslanec in član Rajko Turk, izrekel upravi priznanje in zahvalo in dodal še nekaj strokovnih pojasnil in nasvetov, je predsednik z zahvalo zaključil res lepo zborovanje, narkar so vsi navzočni še dolgo ostali skupaj v prijateljskem razpoloženju.

Mariborsko gledališče

MARIJ SIMENC KOT MANRICO V VERDIJEVEM »TRUBADURJU«.

V Mariboru, 6. aprila

Snoči je vsa elita Maribora prišla v gledališče. Vsi prostori so bili nabiti polni in razen tega je bilo trepet zamudnih obiskovalcem oddati še štirideset pomožnih sedežev. Naš gost Marij Simenc je imel zares triumfalni uspeh. Pel je Manrico v »Il Trovatore«. Njegova hrvaščina je ves zvečer zvenela in donela polnokrvno, brez sledu rahle nazalne intonacije, ki je v prejšnjih časih deloma motila dovršenost njegovega petja. Simenc dokaj voluminozni in kristalino zdravi tenorski material je v tej pretenozni operki partiji dobera lirično tembriran, zelo lep v višinskih legah, prekrasen v mezo voce in enakomerno pastozen v globljih legah. Podajanje mu je vsekakor inteligentno in povzdigljeno z resno umetniško dozorelostjo. Ko je v drugem prizoru za kulismi zapel znano serenado svoji ljubljenci Leonorji, je v vseh gledaliških prostorih vzbujal precejšen tajec, ko je pa stopil na oder, je od prvega začetka skozi vso opero do finala četrttega dejanja (osme slike) suvereno obvladoval vse soigravce in ves razvajeni mariborski avditorij. Dueti s materjo Azuceno (Vida Zamejč-Kovič) so popolnoma dokazali fino uigranost in izbruseno lahkotnost v dvosplovnem oblikovanju in izočinjenem fraziranju obeh partnerjev. Višek je dosegel naš Marij v poslovlju od izvoljenke v šesti sliki, kakor tudi v znani streliti ob finalu iste slike, pri čemer se je slovit pevec brez najmanjše težave dvignil do orlovskih višin petja, kakor tudi heroičnosti v sami igri. Viharni aplavz izza strelca kar ni hotel prenehati. Še ta mesec prideva v Maribor ostala dva velika jugoslovanska tenorja, Pavle Marion-Vlahovič in Jože Rijavec. Oba bosta pela Manrico v »Trubadurju«.

Opero je dirigiral in režiral naš najboljši mariborski dirigent maestro Ljotje Herzog. On je docela obvladoval homogenost med solisti, zborom in orkestrom. Vse kancone in ariete so bile ubrano izvajane. Zbor je imel največji uspeh z mogočno doseženo davorjo o bojni zmagi ob začetku pete slike. Gospa Alfreda Hercegovca, soproga dirigenta in režiserja Ljotje Herzoga je v svoji Leonorji podala v igri svetel lik španske svetnice — ljubimke srednjega romantičnega veka. Njene fioriture so bile preizkušne in čiste v vsakem oziru. Njen lahki in plitvi register, predvsem seže so dokazali vso filigransko lepoto njenega koloraturnega soprana. Divno kreacijo Leonorine družabnice Inez nam je podala naša mlada primadona gđ. Jelka Igličeva z neizrečeno milino svojega pri gosepi Födertranspergerjevi v ljubljanskem konzervatoriju okusno izoblikovanega glasu. Z očaravajočo postavo v belem lilijskem kostumu je ostavila tudi v igri najlepši vtis.

Beležnica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 8. aprila katoličani: Marija Kleofa
JUTRI: Nedelja, 10. aprila katoličani: Mehtilda

DANASNE PRIREDITVE

KINO MATICA: Če umolknejo topovi
KINO SLOGA: Maneža
KINO UNION: Zloraba zaupanja
KINO MOSTE: Broadway Melody in Zenski raj

KINO SISKI: Zene vladajo

PODLADAK JADRANSKE STRAŽE NA III. REALNI GIMNAZIJI českoslovaška akademija ob 20. v gimnazijskem posloplju

PRIMORSKO AKADEMSKO STAREŠINSTVO občni zbor ob 20. v dvorani hotela Struclj

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Smuk — smuk! ob 20.15

AKADEMIJA DECE LJUBLJANSKEGA SOKOLA ob 20. v Narodnem domu
STAREŠINSKA ORGANIZACIJA »PREPORODA« občni zbor ob 20. v areni Narodnega doma

PRIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPOREDSEKCIJA PODMLADKA PRI DRAVSKEM BANOVINSKEM ODBORU RDEČEGA KRIZA akademija ob 10.30 v veliki filharmonični dvorani

GASILSKA ZAJEDNICA občni zbor ob 9. v verandni dvorani hotela Union

BRAN-I-BOR občni zbor ob 10. v sejni dvorani Kmetijske družbe, Novi trg 3/1

ZDRUŽENJE URADNIKOV p.t.t. STROKE občni zbor ob 14. v dvorani Metropolis

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Smuk — smuk! ob 20.15

OTVORITEV RAZSTAVE M. JAME v Japonskem paviljonu

PRVENSTVENI TEKME MOSKEGA NARASČAJA LJUBLJANSKEGA SOKOLA ob 10. v Narodnem domu

SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLJANA III. mladinski telovadni nastop ob 16. v telovadnici bežigradske šole

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 9. aprila: Šimkovi, Izven. Znižane cene ob 20 din navzdol

Nedelja, 10. aprila: Rdeče rože. Izven. Znižane cene ob 20 din navzdol

Ponedeljek, 11. aprila: zaprt

Torek, 12. aprila: Nočna služba. Premiera. Premierski abonma.

Sreda, 13. aprila: Gospodična Julija, Snubač. Red Sreda.

★

»Nočna služba« je drama avtorja Synega. Cigar ime je posebno v zadnjem času zaslovelo na polju dramatik. Premiera se vzprizori v torek 12. t. m. za premierski abonma. V delu, ki bu vzbudilo posebno pozornost v novinarskih krogih, ker je zajeta smov iz življenja novinarjev, nastopajo sledeče osebe: tovarnar Herz — Levar, Vilma, njegova žena — Severjeva, dr. John, odvjetnik — Jerman, Štefan, urednik — Kralj, senator — Gregorin, Tolar, novinar — Potokar, Burdick — Sever, Holinkova — Rakarjeva, faktor — Plut, korektor — Presestnik, stavca — Vertin in Presestnik, sekretarka — Gabrijelčičeva, Linhart — Planekci. Dramo je režiral Bratko Kreft.

Požar uničil domačijo

Poljčane, 8. aprila.

Ta mesec so naši požarovalni gasilci že drugič hoteli ponči na pomoč. Gasilski roč nas je včeraj prebudil malo pred ponočjo. Kakor smo poznali je gorelo v Laporju pri Poljčanah, pri posestniku Pavlu Raku. Gasilci so se na svo moč trudili da bi obvarovali hišo pogina, pa jim je primanjkovalo vode, kar jih je pri gašenju močno oviralo. Rakovo gospodarsko poslopje je zgorelo s stanovarsko hišo vred do tal. Zraven pa tudi krma, pohištvo, vozovi, gospodarsko orodje in še drugo v skupni vrednosti 60.000 din. Stanovanci so že spali, ko je nad njimi gorelo in so se v zadnjem trenutku rešili. Rešili so tudi živino. Kako je ogenj nastal, še ni dognano in vodi orožništvo zadavno preiskavo. Gasilci so imeli mnogo opravka, da so preprečili, da se ni ogenj razširil, kar bi lahko postalo usodno za sosednja poslopja, med katerimi je bilo tudi šolsko poslopje. Zavarovalnica znaša 40.000 din.

Saharin je nosila

Zminec, 8. aprila

Pojasnjevali ljudem, kako je saharin škodljiv našemu zdravju, bi se reklo toliko, kakor govoriti gluhih stenam. Finančni organi to dobro vedo, kajti akti zaračasti posesti in razprodajanja saharina se menda med vsemi zadevami, ki jih obravnavajo pri oddelkih finančne kontrole, najbolj kupijo. Kazni ljudi ne izbrezajo, redke, prav redke so hiše v vasiach, kjer bi ne bilo tudi zrca saharina pri hiši. Ni čuda potem, da taka slast po saharinu daje pobudo preklupovalcem... Oni dan je naletel finančni organ na krepko žensko. Kar Marjana ji rečimo. Zaslužiti je menda, da z otovorjeno žensko nekaj ne bo v redu, pa jo je povabil v bližnjo hišo na preiskavo.

Nejevoljna, a vendar je šla. Imela je res precej saharina. Malo je manjkalo, da se ni Marjana kar zakadila v financarja, tako je bila jezna. In epilogo? Ko je že obravnavala proti Podpufirci, je zaklical za njo, ali ima morda še kaj pri sebi. Tisti hip pa je Marjana dvignila krilo do pasu in se pokazala tako, kakor jo je narava ustvarila.

Kip svobode je baje samo eden na svetu; vemo, da obrača Ameriki hrbet, proti Evropi pa stoji na glavi.

SREČKE DRŽ. RAZREDNE LOTERIJE

ZREBANJE I. RAZREDA 13. IN 14. T. M.

ima z raznovrstnimi številkami na razpolago

JUGOSLOVENSKA BANKA D. D.

PODRUŽNICA V LJUBLJANI, GAJEVA UL. 3 — POLEG NEBOTIČNIKA

Za Veliko noč k Triglavskim jezerom

Krasne so naše planine zlasti v prvem pomladnem dihu

Ljubljana, 9. aprila.

V dolinah diha pomlad. Temno in tajinstveno leži v oklepu Julijcev Bohinjsko jezero. Nad visoko stopnico Komarče pa te sprejme hribovska zima v svoj kristalen grad. Črno jezero se nam zdi okovano v arktično ledovje z navpično steno Studorja — kot pričarana bajka onostranstva. Mrko straži vhod v Zlatorogov paradiz. Si že kdaj poskusil sanjariti v žgočem poletnem sijaju na očrnelih bolvanih tik ob zeleni vodi tega našega »morskega očesa«? Kadar sedi se ozri na navpično steno z veliko svečerumeno liso, v boku Studorja, me je spreletel mraz. Sedaj pa je zima. Trdo škripajo okovanke preko plazn nad jezerom. Stoletne tršate gorske smreke nas sprejmo po ozkem koritu prav do pod Bele skale. Pod veliko streho izlizeane in pobeljene »priznice« imajo skromno zavetistišče črede gamsov, ko evliljo tod okoli snežni viharji. Pa se malo oddahnimo, preden naskočimo zadnjo »stapo« pred velikim oltarjem triglavskega paradiza. Ze se družijo bradate smreke z mesecni — viharniki in skozi polomljeno vrhovje nas pozdravljajo oster rog domačega Mattherbor — Tičarica. Strmina pojenjuje, drevje se redi, vrhovi rastejo, in pred nami leži razširjena terasa, v led in sneg okovana jezerca in nepozaben venec obrobni vrhov od Skrbine do Zadnje Lope.

Stopimo v prikupen tuskulnem pokojnega planinskega starešine g. Knafele, kjer nam Ivanka privede najprej dušo. Potem si izberemo sobo ali kotiček v skupni spalnici. Za ta dan si ogledamo le bližnjo okolico in smučamo kar po dvorščici? Prav obsežno je z vsemi potrebnimi terenskimi varcijami, ki jih zahteva smučar. (Posebno priporočljivo je za fante in fante, ki so prvo leto na deščkah!) Poznate smuški tobogan? V neposredni bližini je in te zabava potrpeljivo ves božji dan. Točneje podatke nudi Jože, ki je zadevo oneto leto odkril. Zvečer smo vsi stanovaleci že pravi znanci. Veselo hlabudranje, smeh, karte, šah — dokler nas ne pokliče hišni red v mehka in topla ležišča.

Prihodnji dan nas predrami svetlo sonce, da oči kar mežikajo v očarljivo belino krasnega velikonočnega jutra, sredi trde alpske zime. Od karaula že drtijo oni, ki jim je rana ura — smuška ura. Za njimi se vrtni oblak mavričnega pršica, ki pokriva debole podlago včasne snega. Hitro smučke na noge, v torbo nekaj maž za želodec in deske pa se v taktu vzpenjamo položno po dolini navzgor. Obiskati hočemo skrajni konec doline — sedlo Dol nad Rjavimi mlakami. Zapeljivo šumi pod nogami, kot da smo na perzijskih preprogah. (Včasih tudi zvono poskripava!) Levo nas spremlja oster greben raztegnjene gnote Velikega in Malega Spetja (Lepe špice), desno pa prepadne stene Velike Tičarice, Kopic in Zelnarice. Nad velikim črnim

jezerom, ki je globoko zakopano v led in sneg, se vzpenjemo v par ostrih vijugah na zadnjo teraso z Rjavimi mlakami. Pred nami strmi v nebo belo obust Popovec s ponižnim priveškom Vršaca — izza široke usedline pa silijo v dolino vrhovi onkraj Soške doline. Zimske markacije vodijo desno v Hribarice — mi pa se vpremo na rob Dola in strmino v zeleno Soško dolino, Zadnjico, Kanin, Jalovec, Vrsič, Prislognik, Razor — skratka krasen izrez mogočnih Julijcev, ki nas obdajajo. Sonce ima neverjetno moč. Z zavijanimi rokavi stojimo v višini 2100 m, pa žari iz lic kot v mesecu juliju. Smučke z nog in že je pripravljen primitiven ležalni stol. Zadovoljno se prazimo na vročem višinskem solncu ter v sladkem počitku občudujemo fantastične oblike belih oblakov, ki mirno jadrajo preko Kanjavca. Povratek je prava visoka pesem smučarja-planinca. Ne bom je opisoval. Uživate in doživljajte sami!

Prihodnje dni si izberemo najzanimivejše izlete, kakor: Lopusnica — Velika Vrata — Kal in pod Lanševico na Planino na Kraju. Ali še enkrat po dolini proti Dolu pa za Zelnarico na Dedno polje a povratkom čez Ovrčarijo k Jezerom itd. Zadnji dan zgodaj vzamemo slovo in korajžno ne skočimo Hribarice — se spustimo v nebeskem smuku po Veliki dolini na Velo Polje, stopimo čez Bohinjska vrata ali Konjsko sedlo v izvrstnem smuku v Krimo. Počasi nam zmanjkujajo bele elementa. Se iščemo sklenjeno belino levo in desno — dokler nas ne primora trda koprina, da neolizimo ljube deščice na rame in odkolovratimo po pisani preprogi teloha ter belega žafrana proti Mojstrani. Nepozabni vtisi nam leto in dan lajšajo trdo enoličnost vsakdanje dolinske kruboborbe. Velikonočna zima v okolju Triglavskih jezer pa ostane visoka pesem naših planinskih doživljev.

Javna dela v škofjeloškem okraju

Škofja Loka, 8. aprila

Z nastopom toplih pomladnih dni je oživelo izvrševanje nekaterih javnih del, ki so jih bili izveščati započeli že lani. Polopališka pot je zljaj urejena, utrjena, široka, kakor velikomestna avenija. Par klopi in morda še kako drevo bi gotovo sicer lepo cesto še polepšalo, pa tudi poživilo V Karlovič ulici podirajo visok in mračen zid ob vrtu profesorja Pavla Šušnika. Prav tako, saj bo sedaj ta okoliš Škofje Loke prijetno pridobil, ker bo novi zid potisnjel nazaj in izravnan tako, da bo cesta v dolžini okrog 50 metrov razširjena. Graje že tudi novi zid, ki pa bi bil gotovo prijetnejši za oko in okoliščo, ako bi ne bil povešen masiven. Toda adi se, da drugače ni šlo! V Kapucinskem predmestju ok pridno na delu, da dovrši in ograde prostor pred cerkvijo z rezanim kamnom in ograjo. Celotna okolica bo mnogo

Prevozniki so zborovali

Ljubljana, 9. aprila.

Te dni se je vršil ob veliki udeležbi članstva v salonu pri »Sestici« peti redni letni občni zbor združenja prevoznikov. Občni zbor je otvoril predsednik Ivan Tiskar, ki je pozdravil zborovalce. Podal je besedo predsedniku odbora z motornimi vozili Ante Guštinu, ker je šlo v glavnem za interesne zadeve prevoznikov z motornimi vozili. Zaslužni predsednik je v dolgem in temeljito zasnovanem poročilu orisal ves trud uprave, kako zboljšati gospodarski položaj članstva. Iz njegovega poročila posnemamo najvažnejše, kar bo zanimalo tudi članstvo, ki se radi oddaljenosti zborovanja ni moglo udeležiti.

Osnovna borba uprave je bila zoper prejšnjo 15 odstotno vozarinsko takso in zoper sprevednice, ki so krivično in občutno prizadevale ravno prevoznike z motornimi vozili, pri prevozih po naročilu izven linskega prometa. Po uvidenosti merodajnih činiteljev je bila v aprilu 1937 izdana nova uredba, ki je določala pavšalno vozarinsko takso na motorna vozila. O njej je razpravljaj širši članski sestanek, ki pa je prišel do izsledka, da bo razvoj avtoprevoznikov radi kompliciranih uredbe še bolj ogrožen. Zato se je napotila deputacija v finančno ministrstvo in tolmarska nevdržnost take uredbe. V ta namen sta bila s strani mariborskega in ljubljanskega združenja pooblašena predsed. Guštin in tajnik Semenič. Lani v juliju sta dosegla pri g. ministru financ začasno ukinjenje izvajanja uredbe vse do nove formulacije. Na anketi lani 20. decembra v Beogradu pa se je posredilo ljubljanskima delegatoma in onim iz mariborskega okrožja s podporo beograjskega združenja doseči preureditve prejšnje uredbe. Tej važni anketi so prisostvovali poleg ministr. načelnika predsednik združenja avtobusov g. Rus in gen. tajnik avtobusnega saveza v Beogradu vneti g. Gračanin. Pravtako so dosegli, da je bil predlog banke uprave po uvedbi nove takse na tovarne avtomobile v višini pavšalne vozarinske takse iz proračuna črtan in da je bila trošarina na bencin znižana od 1 din na 35 par, kakor tudi za 50 odstotkov znižana trošarina na pnevmatiko pri motornih vozilih, ki ne rabijo bencina kot pogonskega sredstva. Bile so pa še številne druge intervencije: pri želez. direkciji, finančni itd.

Tajniško poročilo Semeniča omenja, da je združenje radi prekrških obrtnega zakonca vložilo pri obrtnem oblastvu 227 ovadb: uspeh je bil, da se je priglasilo 38 novih članov in da so bili nekateri kaznovani z globami. Združenje ima članov v 13 rezilih in sicer 201, med katerimi je 97 članov, ki so prevozniki s konjsko vprego, drugi pa z motornimi vozili. Došlih in rešenih je bilo 762 vlog in dopisov poleg drugega dela. Poročilo samo je zgorev dokaz agilitosti uprave in vestnosti tajnika in bi se marsikatero združenje s tako

20 LEPIH IN DRAGOCENIH DARIL

V glavni vlogi dražestna

Danielle Darrieux

Abus de confiance

POZOR! Danes (sobota) kličemo telef. abonente od 10. do 11. dop. in od 17. — 18. pop.; jutri (nedelja) samo dopoldne od 10 — 12 ure.

Reflektanti za darila I. skupine naj se javijo kot smo zahtevali v članku, objavljenem v petkovi številki lista.

Dolgo, morda nikoli več ne boste videli tako lepega filma!

ČAKA POSEETNIKE TEGA FILMA!

Zloraba zaupanja

PREDSTAVE v soboto ob 16., 19.15 in 21.15 uri, v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. uri

V nedeljo ob 10.30 dop.: **JETNIK NA DVORCU ZENDA**
Globoko nižane cene.

Priporočamo Vam nabavo vstopnic v predprodaji!

KINO UNION, TELEFON 22-21

Visoška gospa na mrtvaškem odru

sredi krasnih vencev in šopkov — Žalna seja Kola jugo-slovenskih sester

Ljubljana, 9. aprila.

Včeraj popoldne so prepeljali visoško gospo Franjo Tavčarjevo iz Leoništa na njen dom na Breg 8, kjer so jo položili na mrtvaški oder v njeni delovni sobi v drugem nadstropju. Vsa soba je črna zastrta, a na visokem katafalku pod baldahinom počiva sredi zelenja, rož in dogorevajočih sveč častna dvorna dama Franja Tavčarjeva. »Ze včeraj ves dan in tudi danes so romale množice ljudi na Breg, da se posloje od plemenite žene, ki je bilo vse njeno življenje posvečeno delu za bližnjega in za skupnost. Prihajajo ljudje vseh slojev in stanov, saj je pokojnica poznala, cenila in spoštovala malone vsa Slovenija, v trumah pa prihajajo žene, zlasti one, ki so ž njo sodelovale v raznih humanitarnih in nacionalnih organizacijah in pomeni zanje njena nenadna smrt najhujši udarec. Solznice oči odhajajo v bridki zavesti, da so izgubile svojo najboljšo predsednico, voditeljico in dobrotnico.

Pred soba je že polna prekrasnih vencev in šopkov, ki so jih poklonilji zasebniki, organizacije in društva, a še vedno prinašajo nove vence in nove cvetje. Uglebna rodbina Tavčarjevih je prejela včeraj in danes že na stotine sožalnih pisem in brzojavk, med prvimi, ki so ji izrazili svoje sožalje, je bila Nj. Vel. kraljica Marija, ki je poslala naslednji brzojavo:

»Dr. Ivanu Tavčarju, Ljubljana. — Sprejmite moje globoko sožalje o priliki smrti Vaše plemenite matere. — Marija. — Včeraj ob 17. je bila žalna seja Kola jugoslovenskih sester v društvenih prostorih na Rinskem cesti. Blagopokojni častni predsednici Franji Tavčarjevi je izpregovorila v spomin podpredsednica gospa Ferdinanda Majaronova tako-le:

Drage sestre!
Zalosten dogodek nas je danes zbral, umrla nam je naša neizmerno priljubljena predsednica sestra Franja Tavčarjeva. Kruta usoda nam jo je iztrgala iz naše srede v polni moči delavnosti. Danes pred dvema mesecema smo jo počastili ob njeni 70-letnici in veselje nas je navdajalo ob pogledu na nieno človeštvo in svežost duha. Danes pa, ko je Bog vsega močnejši našo drago in nam vsem

tako ljubo sestro predsednico poklical k sebi, plakamo zapuščene pred njeno sliko, ki nam jo je zapustila v naših srcih. Vsem nam je znano in si moramo ob trpkem udarcu biti svesti, da je Kola jugoslovenskih sester v Ljubljani z njeno smrtno zadela nenadomestljiva izguba, ker je bila naša sestra predsednica ne samo zunanja voditeljica, temveč tudi duša vsega našega delovanja. Smrt naše velike Franje pa ni le izguba, ki jo bomo čutili v društvenem krogu, temveč bo globoko objeknila po vsej naši širni domovini, kajti umrla je velika jugoslovenska žena.

Naša sestra Franja Tavčarjeva je bila ustanoviteljica našega društva ter mu je ostala kot predsednica in voditeljica z nje lastno neumorno delavnostjo zvesta do groba, v naših srcih pa čutimo, da nismo izgubili samo svoje predsednice, temveč, da se je od nas poslovila naša iskreno ljubljena in srčna prijateljica. To njeno prijateljstvo pa ni bilo omejeno le na nas, njene oče sodelavke, temveč je dobrot njenega srca lahko bil deležen vsakdo, ki je bil pomoči potreben.

Kakor vemo, je pokojna naša draga Franja z največjo verno in ljubeznivo vodila in delovala tik do konca svojih dni za naše društvo, ki je bilo najbližje njenemu srcu, zato je tudi praznina, ki je nastala z njenim odhodom v večnost, tem večja.

Spomin naše drage in velike pokojnice, ki po volji Najvišjega danes ne more biti več med nami, najbolje in najlepše počastimo s tem, da pred njenim duhom prispežemo, da bomo sestre Kolašice v bodoče po njenih vzorih in smernicah, ki nam jih je zažrtala, neumorno delovale v procvit našega društva in s tem v dobrobit naše domovine in našega naroda.

To Ti, draga sestra predsednica, ki Te v duhu čutimo med nami, prisegamo Tvojem spominu, ki ostane večno med nami neizbrisno in svetlo, pa kličemo: Slava, slava, slava.

Vse članice so trikrat vzkliknile »Slava« in tako na dostojen ter pieteten način počastile spomin svoje velike predsednice.

Matija Jama razstavlja

V Jakopičevem paviljonu je razstavil nad 100 oljnatih slik, med njimi nad polovico novih del

Ljubljana, 9. aprila.

Pred dvema letoma je slikar Matija Jama razstavil svoja platna v Ljubljani in nekaj mesecev kasneje v Beogradu. Biografska kritika je priznala vrednost njegovega dela in beografsko občinstvo je bilo za njegove slike navdušeno, kar skiplamo po lepem številu na razstavi prodanih slik. Matija Jama je med redkimi slovenskimi slikarji, ki so se upali predstaviti v zadnjih letih z večjim številom svojih del v Beogradu. Po dveh letih dela bomo Jama videli zopet v Ljubljani. Te dni je razposlal vabila, s katerimi vjudno vabi blagorodja, da si ogledajo razstavo njegovih slik v Jakopičevem paviljonu. Otvoritev bo v nedeljo 10. t. m. dopoldne.

Povabilenci bodo obračali Jamino vabilo v rokah, da bi našli kje zapisano uro otvoritve. Te pa Jama v vabilu ni povedal. Od 10. ure naprej bo razstava odprta, kdor bo prišel prvi, jo bo otvoril, ali bo otvorjena tolikokrat, kolikor obiskovalcev bo prišlo. Jama ne ljubi slavstvih otvoritev. Pravi, da naj ostane slikar pri svojih slikah. Ni navajen kogarkoli prositi, da bi odprl njegovo razstavo. V Beogradu je predstavljal publiko in kritike tudi z »otvoritvijo«, ne samo s slikami. V razstavnih dvoranah je bila zbrana več gruča zastopnikov, poročevalcev in ljubiteljev umetnosti in je čakala na — otvoritev. Slavnosti govornik se pa le ni pojavil. Naposled se eden izmed navzočih le oju-naci in vpraša Jama, kdaj bo razstava prav za prav otvorjena. Jama se nasmehne in odgovori, da je razstava bila pravkar otvorjena.

To pot je Jama pripravil za razstavo nad 100 oljnatih slik. Med temi je dobra polovica novih še nikjer razstavljenih slik,

nekatero v Beogradu razstavljenih slike pa Ljubljana še ni videla. Dve ali tri slike so še iz l. 1935. Jama je gotovo najbolj kritičen slovenski slikar glede na samega sebe. »Nekoliko premislil, pravi, pred razstavo, vsako platno, ki ga človek sname s stojala, ni za javnost.« To je naložilo, ki zelo dobro označuje slikarja Jama. Znano je, da živi Jama zelo samostarsko in da lepastno dela. Ne poseda po kavarnah in gostilnah, doma ne sprejema nikogar, njegov najboljši tovarš je staromodni bicikel s staromodno svetilko, v kateri ni plina ne elektrike, temveč navadna sveča. Redko ga vidimo, ko pritiska enakomerno na pedale svojega bicikla po ljubljanskih ulicah. Rad se izogiba mesta in najraje ubere s kolesom, stojalom in slikarsko škaflo kar iz šiške, kjer stanuje, proti Gorenjski.

Nad sto razstavljenih slik in približno toliko slik, ki jih ima v svojem ateljeju, pravi o velikih in nenavadnih delavnosti umetnika Jama. Pravo barvo na pravo mesto postaviti, to je problem slikarja Jame, katerega rešuje in katerega je že mnogokrat uspešno rešil, kakor kažejo slike, ki jih bodo ljubitelji likovne umetnosti lahko videli v nedeljo in v nadaljnjih dneh do konca tega meseca v Jakopičevem paviljonu.

Jama je bil pred desetletji eden izmed tistih mladih umetnikov, ki so se uprli mehanizemu slikanju in katere so imenovali impresioniste. Pred njimi so slikarji enostavno kolorirali risbe. Mlada impresionistična generacija je dala slovo receptom in ateljejem in je šla v naravo, kjer se ji je odkrilo novo bogastvo predmetnih linij in barv. S tem seveda še ni bil rešen glavni problem, začela pa se je s tem nova doba slikarstva, odprle so se nove možnosti za iskanje resničnejše in popolnejše lepote. Toda le tisti so jo ustvarjali in jo znali oblikovati na platno kot za gledalce dojemljivo estetično vrednoto, ki so bili resnični umetniki, ki so znali, kakor pravi Jama, postaviti pravo barvo na pravo mesto. Med te umetnike spada tudi Matija Jama, ki se danes po desetletjih uspehov in dela trdi, da mora biti impresionist zelo delaven, ako hoče napredovati in ne nazadovati v svojem delu.

Iz šoštanj

— Teška nesreča. Tukajšnjega kinopodjetnika G. Desotnika je v soboto zvečer dohitela težka nesreča. Med predstavo je, sedeč v operaterski kabini, zadremal. Ko ee je zbudil, je hotel iti iz kabine. Pri tem pa je zamenjal vrata. Odprl je namreč tista, ki vodijo na neograjeno verando. G. Desotnik je izpustil tla pod nogami, padel na streho drvarnice, od tam pa na tla. Dobil je hude notranje poškodbe in se več ur sploh ni zavedel. Zdal se mu je stanje toliko zboljšalo, da so ga lahko odpeljali v bolnico, kjer mu želimo skorajšnjega okrevanja.

Za interese konzumentov

Ljubljana, 9. aprila

Zveza gospodinj je stanovska organizacija, ki si je pridobila s svojim resnim delom velik ugled v naši javnosti. Zastopa ne le interese gospodinj, temveč tudi konzumentov, zato ima velik pomen v našem gospodarskem in socialnem življenju. To se je pokazalo tudi sicer na občnem zboru, ki ga je vodila predsednica ga. Vika Kraigherjeva. Ze njeno poročilo nam kaže, da je bila ZG tudi lani izredno delavna ter da jo moramo nele uvrstiti med najdelavnejše ženske organizacije, temveč med naša najdelavnejša društva sploh.

Tajniško poročilo je podala tajnica ga. Aida Lebarjeva. Zveza je priredila lani štiri tromesečne večerne kuharske tečaje. Vsak mesec s bili sestanki članic, in sicer tako dobro obiskani, da so bili prostori pretešeni. Na njih so prirejali zelo poučna, kulturna, socialna in pravna predavanja. Razen tega je Zveza gospodinj lani prirejala številne ekskurzije v razne ustanove in tovarne. V svojih prostorih je priredila poučno zdravstveno razstavo pod naslovom »Vse za bolnika«. Na veselemu je pa priredila celo dve razstavi pod naslovom »Vzorno stanovanje« in »Materij za otroka«. To razstavo je obiskala tudi Nj. Vel. kraljica Marija. Zveza gospodinj je začela lani ustanovljati podružnice na Slovinskem Javorniku. Zveza zastopa interese gospodinj in konzumentov v gospodarstvu in proti oblastem. Zato je tudi poslala za letošnji občinski proračun na trošarinski urad mestnega poglavarstva predlog za znižanje trošarine na živila. ZG je v stalni zvezi s tržnim nadzorstvom. Zato je bilo tudi na občnem zboru predavanje ing. Nerime o prehrani Ljubljane z mlekom.

Zveza priredi ob praznikih v svojih prostorih razstavo pognjnih miz. Ob tej priliki bo napravila propagando za originalne bekrnarske pisanice. — Izvoljen je bil z malimi izpremembami dosednji odbor.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 9. aprila

TATVINE SE MNOŽE

V stanovanju Marije in Franca Vest na Starem trgu je bilo oni dan vlomijeno. Vlomilec je bil najbrž nekdo, ki je dobro poznal hišne razmere. V stanovanju je tat vse pretaknil in odnesel sedanjih 3000 din, ki jih je našel v predalu neke omare. Sosedna stranka je videla po vlovu odhajati iz hiše srednje velikega moškega, oblečenega v čedno rjavo obleko, ki je nosil v rokah aktovko. Tudi v stanovanju Marije Savinjske, v Soteski 10, se je skušal pred dnevi vtihotapiti mlajši moški, oblečen v sivo obleko. K sreči pa so ga pravočasno opazili sosedje in sicer baš v trenutku, ko je vtikal ključ v ključavnico. Vlomilec se je sosedov ustrašil in jadno pobegnil. Izpred gostilne Split na Tyrševi cesti je nekdo odpeljal Vladimirju Deklevi 900 din vredno kolo znamke »Pax«, opremljeno z dinamo svetilko, znamke »Bosche«. Rafaelu Stulterju s Črnuč pa je bilo ukradeno 800 din vredno kolo, znamke »Zajce«. Zaradi tatvine Stulterjevega kolesa zasledujejo nekoga Ivana Č., ki je znan tat koles in ki se najraje klati po ljubljanski okolici.

ZASLEDOVAN SLEPAR

Delavec Alojz Miklič je prišel v četrtak z ročnim vozikom v Zeschkov tovarno v Metelkovi ulici, kjer je oddal naročilnico za neko znano trgovko s papirjem za dve veliki bali Havana-papirja, v vrednosti 1600 din. V tovarni prvotno niso dvomili v pristnost naročilnice in so mu že hoteli izročiti blago, medtem pa so bili iz Zeschkove trgovine na Cankarjevem nabrežju telefonično obveščeni, da gre za polizkus sleparije. Mikliča so prišli in ga izročili stražniku, nakar so ga na stražnici zaslišali. Miklič je po pravici povedal, da ga je na trgu z drvmi ustavil neznanec, ki ga je poslal po papir. Ker je policija prejela že popreje več prijav glede slinih sleparij je Mikliča pridržala in po svojih organih uvedla preiskavo tudi v drugo smer. Preiskava je kmalu dosegla uspeh. Pravega sleparja je spoznal neki razmašalec kruha, ki je bil tudi njegova žrtev. Retirali so ga v osebi že znanega goljufa Ivana Č., ki ima na vesti še razne druge prestopke.

VLOMI, TATVINE IN SLEPARIJE PO DEZELI

Orožniki zasledujejo 45-letnega Ignaca Aljančiča, brezposelnega delavca, doma iz okolice Trzica. Aljančič je prišel šele nedavno iz zapora, oni dan ponosi pa je spet vlomil v poštni urad v Križah, odkoder je odnesel več dopisnic in drugih poštinih vrednotnic, nekaj gotovine v drobižu, zlat prstan s 3 belimi kamenčki, zavoj mesnih izdelkov in pa sesalko za kolo. Aljančiča ki se klati najbrž neke v okolici Kranja imajo na sumu, da je tudi poskušal vlomiti v pisarno na železniški postaji v Dupljah.

V okolici Škofljice so zopet na delu tatovi, ki zlasti radi oprežajo okrog zmečkih hiš. Nedavno so nekemu posestniku odnesli več kokoši, v četrtak ponosi pa so se splazili trije v hišo posestnika Ivana R. in mu ukradli več obleke ter jestvin. Stikali so najbrž v glavnem za denarjem, ki ga pa niso dobili.

K posestnici Mariji Povsetovi blizu Globokega sta prišla pred dnevi cigan štefan Nikolič in ciganka Marica Nikolič ter jo jela nagovarjati k nakupu krave v sosedni vasi. Pri tej priliki ji je ciganka tudi prekravala sroč in jo seveda na ciganski način oharila za 220 din. Sleđnjč sta jo oba zvalila v sosedno vas, kjer so jo cigani opeharili še za 1000 din.

Kupuj domače blago!

Dobra podlaga za puder je neizogibno potrebna za pravilno nego!

ELIDA IDEAL KREMA

... zaradi vsebine hamamelisa posebno učinkovita

Stavka krojaških pomočnikov se nadaljuje

Odgovor Osrednjega društva oblačilnih delavcev na članek Združenja krojačev, krojačice in sorodnih strok

Ljubljana, 9. aprila

Včeraj je še vladalo prepričanje, da bo kmalu prišlo do sporazuma med mojstri in pomočniki krojaške stroke, zdaj pa ni več posebnih izgledov, da se bo delo začelo pred veliko nočjo.

Snoči so bila pogajanja med zastopniki pomočnikov in mojstrov na Inspekciji dela, a se niso približali sporazumu. Pomočniki so nekoliko popustili pri svojih zahtevah glede plač, mojstri pa niso več popuščali. Zaradi nekaterih izjav, ki menda niso bile izrečene v slabem namenu, je prišlo do nesporazuma. Vendar je upanje, da bo prevladala uvidenost ter se bodo pomirili na obeh straneh, da bodo lahko zopet nadaljevali pogajanja. Zdal ni določeno, kdaj bodo prihodnja pogajanja in nekateri znaki kažejo, da jih sploh ne bo pred prazniki.

Združenje krojačev nam sporoča, da so bila snočnja pogajanja prekinjena zaradi nespremenljivih zahtev pomočnikov, češ, da so mojstri nudili za tako zvano veliko delo v I. razredu 360 din, v II. razredu 300 din in v III. 270 din na teden, s čimer pa pomočniki niso bili zadovoljni. Po pogajanjih so mojstri na svoje sestanku soglasno sklenili, naj se mednji spor reši enotno za vse obrate, odklanjajo pa sprejem posameznih pogodb. Mojstri so prve dni podpisali pogodbo posamezno zato, da bi se delo takoj obnovilo, ker pa pomočniki stavekajo naprej, so preklicali svoje podpise.

Osrednje društvo oblačilnih delavcev v Ljubljani nam je poslalo naslednji odgovor na članek Združenja krojačev, krojačice in sorodnih strok:

Krojaški pomočniki doslej nismo hoteli napenjati loka ter smo skušali biti ob vsaki priliki čim bolj spravljivi, da bi prišlo čim prej do sporazuma z mojstri, kar bi bilo tudi v njihovem interesu. Kdor zasleduje naše mezdno gibanje, je lahko to sprevidel. Zato pa moramo obžalovati, da mojstri niso pokazali toliko spravljivosti, kar velja zlasti za včerajšnji članek, ki so v njem nagradili toliko neresničnih trditve, kakor da so povsem nepoučeni o svoji stroki in o našem gibanju. Predvsem

8 filmskega platna

Kino Union: Zloraba zaupanja. Juristki Lidiji (Danielle Darrieux) umre stara mati. Lidija postane sirota, ki nima nikogar več na svetu, ki bi ji pomagal, da bi dokončala študije. Začne iskati službo, a šeči zlorabljaajo zaupnost in se zanimajo bolj za njene telesne dražesti kot za njene sposobnosti. Zastudijo se ji pohotneži, začne obupavati. Ali naj postane prostitutka, ali naj si konča življenje? V skrajni stiski se reši s prevaro. Po nasvetu prijateljice se izda za nezakonskega otroka igralke, ki si je končala življenje in ki je bila mladostna ljubezen zdaj slavnega in poročenega zgodovinarja Ferneja (Charles Vanel). Ferne odslej skrbi za Lidijo, ki postane odvetnica. Med tem dožene Fernejeva žena, da je Lidija moža prevarila, a obdrži odkritje zase. V svojem prvem pleodajeju Lidija zagovarja mlado oboženko, ki je zlorabila zaupanje neke ženske na podoben način,

kakor je Lidija izrabila mladostni greh Fernejev. Oboženka je bila oproščena, branilka Lidija je prepričljivo orisala pred sodnikom usodo dekleta, ki je v skrajni stiski, ko bi se morala odločiti za nemoralno življenje ali pa za prostovoljno smrt, izvršila prevaro. Tudi njej se ni drugače godilo. Fernejeva žena hoče, da ostaneta njen mož in njegov tajnik, ki se v Lidijo zaljubi, prepričana še nadalje, da je Lidija res Fernejev nezakonski otrok. — Po vsebini je ta francoski film prirejen na okus najširše plasti kinoobiskovalcev. V stori je nekaj zapletljajev,

trde, da nismo kazali nobenega vidnega nezadovoljstva, češ da se je mezdno gibanje začelo šele lani, čeprav že od uveljavljenja novega obrtnega zakona ni več veljala nobena kolektivna pogodba. Nezadovoljstva sicer nismo mogli manifestirati na cestah in v delavnicah, s čimer pa ni rečeno, da smo bili zadovoljni. Mojstri trde, da ni bil noben krojaški pomočnik plačan izpod din 250 tedensko, kar se jim zdi že sijajna plača. To njihovo trditev za moramo izpopolniti z navedbo, da nekateri pomočniki zaslužijo celo v I. mezdnem razredu po 220 din, v II. razredu celo od 180 din in v III. razredu od 140 din naprej. Te svoje trditve smo pripravljeno vselej kjerkoli dokazati z neizpodbitnimi dokazi. K temu naj pripomnimo samo, da krojaški pomočnik mora biti vselej dostojno oblečen in na primerni kulturni stopnji, sicer bi ga mojstri ne hoteli vzeti v službo. Toda, kako se naj lepo oblači in izobrazuje, če nima niti za suhi kruhek dovolj denarja?

Mojstri trde, da so nekateri tvrdke plačevalce svoje pomočnike tudi potem, ko ni več veljala stara kolektivna pogodba, kakor prej. Ze to dokazuje, da je trditve mojstrov neutemeljena, ko se sklicujejo na to, da bi ne mogli zvišati plač, ker bi se s tem preveč podražila krojaška dela. Kolektivna pogodba z enotnimi mezdami bi zelo koristila vsem mojstrom, ker bi bila z njo odpravljena umazana konkurenca. Ponovno nagašamo, da so naše zahteve skromne in da bi mezde po novi kolektivni pogodbi niti ne presegle oneh po stari kolektivni pogodbi, ko življenjske potreščine niso bile tako drage kakor zdaj. Obžalujemo, da nas mojstri blatijo ter trde, da se za povišanje plač ženejo le slabši pomočniki. Mojstrom je nedvomno znano, da stavka večina pomočnikov, ker so jih prisilile sedanje slabe socialne razmere.

Kljub včerajšnjemu članku krojaških mojstrov še vedno upamo, da bodo mojstri končno pokazali svojo uvidenost ter da bo prišlo do sporazuma. Opozoriti pa moramo javnost, da se bomo znali odločno braniti, če mojstri kljub vsemu ne bodo hoteli skleniti sporazuma.

živilski trg

Ljubljana, 9. aprila

Na živilskem trgu je že zavladalo predpraznično razpoloženje. Zato je bil promet danes precej živahniji kakor prejšnje tržne dni. Gospodinj so že precej kupovale gnat, mlečne izdelke in zelo so se zanimale za perutnino in pirhe.

Pri mlečnih izdelkih predpraznična konjunktura že vpliva nekoliko na cene. Tudi na perutninskem trgu so danes cene nekoliko poskočile, pač zato, ker ni bilo posebno mnogo blaga, povpraševanje po njem pa je bilo precej živahno. Zato so danes prodajali jajca povprečno po 16 do 18 komadov za 10 din lepša, po 20 komadov za 10 din pa jih je bilo malo.

Nespremenjene so v glavnem ostale cene na zelenjadnem trgu. Nekateri uvožene novosti so se še pocenile. Tako n. pr. zdaj prodajajo po 8 din grah v stročju, krompir in italijansko zelje (glave). Znatno cenejše so tudi kumare, in sicer po 24 din kg.

Danes so hujše precej kupovali pomaranče zaradi cvetne nedelje, vendar kaže, da zdaj pomaranče niso več tako v modi na butaricah, kakor so bile prejšnje čase.

Krompirja na debelo je bilo naprodaj znatno manj kakor prejšnje tržne dni. Tako ga je bilo n. pr. prejšnjo soboto okrog 100 voz, med tem ko ga je bilo danes samo okrog 50 voz. Kmetje menda nimajo zdaj več toliko časa za dovažanje krompirja v Ljubljano. Kupcev je še vedno mnogo, cene se pa zaradi tega niso posebno dvignile. Danes so prodajali krompir po 95 par do 1.10 din kg povprečno.

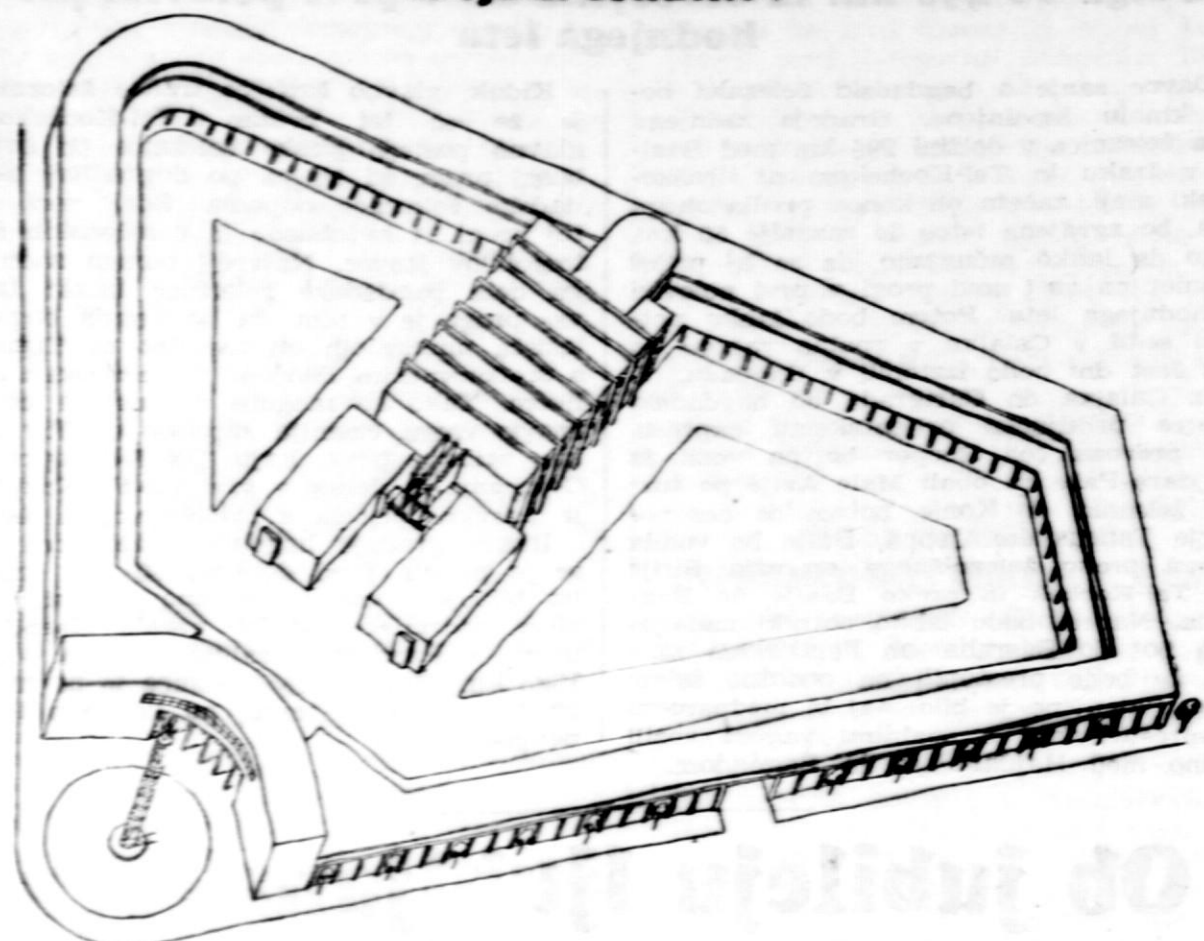
Največji revolucionar je, kdor se postavi neumnosti po robu, kajti na nji stoni ves svet.

Razmere niso nikdar tako slabe, da bi se ne bali še slabših.

»S človekom ni dobro črešnji zobati, je dejal hudč.

Idejni osnutki o preureditvi velesejmišča

Velesejska uprava bo še razpisala natečaj za izdelavo idejnih osnutkov

Idejni osnutek arh. Mesarja

Ljubljana, 9. aprila. Nedavno smo opozorili na nedostatkje ljubljanske velesejmišče z njegovimi stari trili paviljoni in ugotovili, da Ljubljana mora dobiti čim prej primerno velesejmišče z razstavnimi paviljoni, ki bodo ustrezali zahtevam modernega razstavišča in tudi arhitektonskim zahtevam. Dosedanja razstavnja paviljoni so bili le začasní in njihova življenjska doba je bila dovolj dolga. Medtem se je naš velesejem razvijal ter razvil tako, da ima zdaj že vsekar značaj prireditve velikega mesta. Ko je bila prirejena prva velesejmiška prireditev, je bilo velesejmišče še prav za prav na periferiji, med tem ko je zdaj že v središču. Stari razstavnja paviljoni že po svoji zgradbi in načinu zidave ne spadajo več v mesto. Nujno potrebno je, da začnemo razmišljati o ureditvi razstavišča, če hočemo ohraniti velesejem kot najpomembnejšo organizacijo gospodarskih kulturnih razstavnih prireditev v Sloveniji. Tega se dobro zaveda tudi vodstvo našega velesejma in upamo lahko, da bodo kmalu sestavili primeren stavbeni program.

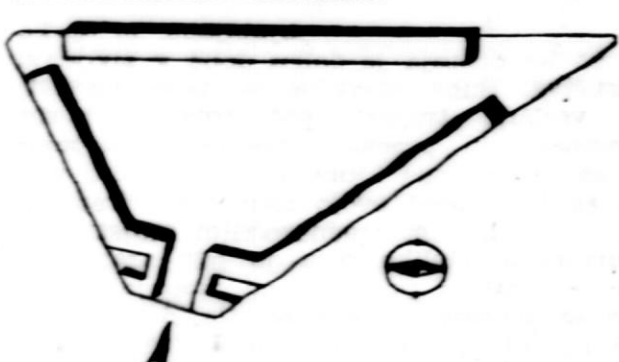

sl. 3

Dozorele so že prve zamisli, ki so konkretno izražene v dveh idejnih osnutkih, kako bi naj bilo urejeno velesejmišče. Gre za idejni študiji, ki bosta služili velesejski upravi pri razpisu za idejni načrt velesejske preureditve in ki sta ju izdelala arhitekt ing. Sever in arh. Mesar.

Velesejska uprava ima bogate izkušnje, ki jih je pridobila pri prirejanju številnih razstav in ki ji bodo dobro služile pri rešitvi vprašanja, kakšno naj bo preurejeno razstavišče. Projektant bo moral upoštevati več zahtev: predvsem lego velesej-

mišča samega in da bo morala biti preureditev čim cenejša, čim bolj smotrena, da bo služila najbolje razstavljalcem in obiskovalcem ter da bo ustrezala zadovoljivo tudi arhitektonskim zahtevam.

Arhitekt ing. Sever je proučil podrobno tudi prometno vprašanje: sedanja ureditev razstav in prometa v paviljonih se mu ne zdi dobra, ker je hodnik po sredi paviljona, blago je pa razstavljeno na levi in desni, da mora obiskovalec hoditi neprestano v vijugasti črti, če si hoče vse ogledati. Ker promet ni enosmerni, je zlasti huda gneča pri vstopu. Ta nedostatek se lahko odpravi tako, da sta hodnika ob steni, koje pa sredi paviljona ali da je hodnik sredi vzdolž paviljona predeljen s steno ter uveden enosmerni promet. Zdjaj so paviljoni razvrščeni drug za drugim, kar se projektantu ne zdi primerno, ker bi peši morali napraviti daljšo pot, ako bi bil promet enosmerni — s kakršnim vsekakor računa — ter bi morali imeti paviljoni samo po en vstop. To se pravi, hodnika bi bila po sredi vzdolž paviljonov, predeljena s steno in obiskovalec bi si najprej ogledal blago v kojah vzdolž ene stene paviljona, nakar bi se na koncu obrnil za 180 stopinj ter napravil pot ob kojah vzdolž druge stene: vstop in izhod bi bila torej pri enih in istih vratih. Po ogledu v prvem paviljonu bi obiskovalec moral napraviti pot do drugega paviljona vzdolž prvega paviljona, s čimer bi se razstavna pot zelo podaljšala, zlasti še, če bi ob paviljonih ne bilo več napol odprtih razstavišč. Projektant predlaga načelno zidanje paviljonov drugega poleg drugega brez presledkov kot najugodnejšo rešitev v tehničnem in prometnem pogledu. Paviljoni bi stali v bloku kot eno poslopje na zunaj; ta razstavna palača bi stala ob Lattermanovem drevoredu. Velika dvorana bi bila v

poslopju na vogalu obeh drevoredov (nasproti sokolskega telovadišča).

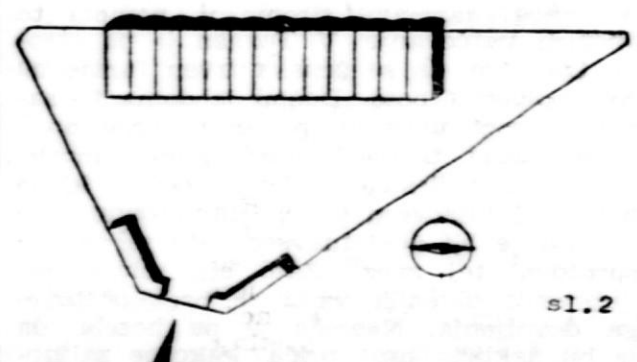
Projektant upošteva še eno rešitev: paviljoni bi naj stali pravokotno na Lattermanovem drevoredu drug ob drugem, a v primerih presledkih, ki bi jih lahko tudi izrabili v razstavne namene. Ta način zidanja in splošne ureditve bi pa bil precej dražji. Rešitve glede na razvrstitev paviljonov so torej tri: paviljoni ostanejo razvrščeni kakor so zdaj; paviljoni so združeni v velikem razstavnem poslopju drug ob drugem; paviljoni so razvrščeni v presledkih drug ob drugem po vsem velesejmišču, zidani pravokotno na Lattermanovem drevoredu. V zadnjih dveh primerih bi imeli paviljoni enakomerno svetlobo (bazikalna okna na strehi).

Arh. Mesar se je pa v svojem osnutku odločil za ureditev velesejmišča tako, da bi novi paviljoni ostali v glavnem prav tam, kjer so stali ter da bi se njihova širina in dolžina tudi ne spremenila, in sicer zaradi tega, da bi lahko pri novih poslopih porabili stare nosilne strešne konstrukcije, s čimer bi se stavbna dela znatno pocenila. Strešna konstrukcija starih paviljonov je še povsem zdrava (doslužila je le streha sama na sebi) in škoda bi jo bilo zavreči.

Novi paviljoni bi pa sicer ne bili povsem nič podobni sedanjim, ne po zunanosti, načinu zidave in ne po notranji ureditvi. Bili bi tudi znatno višji. Tudi ob novih paviljonih bi bili napol odprti razstavnja prostori, a urejeni mnogo bolj vzorno; predvsem bi bili znatno višji, da bi koje ne bile več podobne stojnicam in ob njih bi bil velik pristrešek nad hodnikom, da bi bili tudi obiskovalci pod streho. Vsi paviljoni bi bili povezani med seboj s strehami, prehodi med njimi bi pa bili tlakovani, tako da bi obiskovalcev ne moglo nikdar ovirati slabo vreme.

Temeljito bi bil preurejen sam vstop; zunanost bi naj bila čim bolj monumentalna. Vsi upravni prostori, uradi itd. bi bili koncentrirani v poslopju ob glavnem vstopu. Poslopje bi bilo enonadstropno, a pod njim bi bil povsem prost prehod, da bi obiskovalec takoj stopil pod streho že pri blagajniškem oknu. Upravno poslopje bi stalo v uslojenju, polkrožni črti. Pred njim (pred vstopom) bi bil velik okrogel prometni otok. Na sredi bi stal visok obelisk, ki bi ga krasili primerni reliefi.

Tudi na prostorih, kjer zdaj stojita paviljona M in N, bi bila prav tako velika nova paviljona, ki bi bila stranska prostora velike velesejske dvorane. Dvorana sama, ki bi bila prizidana v ozadju obeh paviljonov ter zvezana z velikim rondojem ob Lattermanovem drevoredu s paviljonom F in G bi bila 45 m dolga in 30 m široka. Služila bi zelo dobro tudi za mnoge druge, ne le velesejske prireditve, saj Ljubljana še nima primerne velike dvorane, ki bi bila vedno odprta za večje prireditve in ki bi tudi ne bila preveč od rok.

sl. 2

Vprašanje ureditve velesejmišča v tehničnem in arhitektonskem pogledu seveda s temi osnutki še ni definitivno rešeno; kakor rečeno, velesejska uprava bo še razpisala natečaj za izdelavo idejnih načrtov. Zdjaj besedo bo imela še žirija. Rečemo lahko le, da se ne bodo odločili za zidanje takoj zane večnadstropne (tudi ne enonadstropne) razstavne palače, ker se je izkazalo v drugih mestih (n. pr. v Pragi), da je obisk v nadstropjih vselej znatno slabši kakor v pritličju, razen tega so pa še težkoče z razstavljanjem težjih strojev itd. v zgornjih etažah, ker morajo biti stropne konstrukcije izredno močne.

Povsem drugo je gmotno vprašanje ureditve našega velesejmišča, o čemer pa bomo spregovorili ob drugi priloži.

Iz škofje Loke

Kole-arji pozor! Zaradi mnogobrojnih tatvin koles, nadalje tatvin tablic ter izgube in pomešanja tablic je nastala v registraciji koles zmešnjava. Zaradi tega bodo zamenjane vse dosedanje tablice in to najkasneje do konca aprila. Za škofjelokski okraj pri sreskem načrtu soka št. 3, plombaranje pa v večji in na dvorišču. Zaradi preprečenja zlorab mora vsakdo oddati tudi staro tablico, s seboj pa je treba prinesiti tudi prometno knjižico. Lastniki koles iz občin Škofja Loka, Stara Loka in Zimnice, ki imajo v prometnih knjižicah že navedene nove številke, lahko dode tablice takoj, drugi pa jih dote, čim jim bodo vrnjene prometne knjižice, ki so jih morali oddati ob prijavi kolesa.

Z Bukovice. Bukovska šolska občina ima na ramenih veliko skrb. Gre za nadziranje sedanje šolskega poslopja, ki ga bodo v doglednem času dvignili za eno nadstropje tako, da bodo spodnji prostori po-

VIM

ČISTI VSE
...tudi
jedilni pribor

Malo Vima na mokri krpi --
vse se bo svetilo od čistote.
Vim nikoli ne praska, ker
razkraja nesnago.

rabljeni za učilnice, a gornji za druge potrebe šole. Vaščani so darovali v ta namen okrog 50 smrek, 2000 kg apna, ves pesek, objubljenih pa je tudi že dolga vrsta brezplačnih voženj, 4. maja bo na Bukovici veliko slavlje. Gasilska četa bo svedočno blagoslovila motorno brigado, ki je veljala nad 20.000 din. Nekaj je že plačanega, ostalo pa upajo zbrati. — Tatjinski obisk so imeli oni dan pri Petotarju na Praprotnem pri Bukovici. Lastniku je izginilo precej obleke. Tat je obiskal tudi mizarkega pomočnika Viktorja Vidika, ki mu je odnesel suknjo in tudi nekaj obleke.

Iz Celja

Mestni proračun potrjen. Finančno ministrstvo je potrdilo proračun mestne občine celjske za leto 1938/39 v celoti, kakor je bil predložen.

SUZOR ne mara zdati v Celju! Mestna občina je dala OUZD brezplačno na razpolago stavbišče poleg novega Delavskega doma za gledališčem, da bi tam zgradil OUZD nujno potrebno poslopje za pisarno in ambulanco. Po dolgem zavlačevanju je bilo končno sklenjeno, da mora začeti OUZD letos 1. maja graditi. Vse je izgledalo, da je gradnja tega poslopja le še vprašanje nekaj tednov. Sedaj pa je SUZOR nenadno sklenil, da v Celju ne bo gradil poslopja, čes, da so sedanji skandalozni prostori še primerni. Vse delavske in namenske organizacije v Celju so vložile proti temu nezalisanemu postopanju SUZORJA odločen protest z zahtevom, da se sklenjena gradnja poslopja v Celju izvrši. Območje celjske ekspoziture OUZD sega od Solčave do Brežic in ima v sezoni 16.000 do 17.000 članov zavarovancev. Na ambulatorij v Celju, ki že davno ne ustreza več, je navezanih okrog 10 tisoč oseb! Celjsko prebivalstvo in zavarovanci, ki žrtvujejo ogromne vsote za socialno zavarovanje, odločno zahtevajo, da SUZOR revidira svoj sklep in neha bagatelizirati Celje kot močno gospodarsko središče.

Načrt tujsko prometne petietke, ki ga je sestavilo Olepsevalno in tujsko prometno društvo v Celju po svojem predsedniku magistratu direktorju g. Ivi Šubcu in ki predvideva vrsto preureitev, modernizacij in novih naprav v Celju kot letoviščarskem kraju, je osvojil mestni svet v celoti.

Planjski dom pod Tovstom. Prejšnji mestni svet je sklenil zgraditi blizu stare Celjske kočice pod Tovstom nov, nujno potreben planjski dom. Novo poslopje stoji že tretje leto v surovem stanju, ker mestni svet ne smatra za potrebno, da bi ga dogradil in izročil njegovemu pravemu namenu. Mestni svet je sklenil prodati novo poslopje Higijenskemu zavodu. Zadeva se vleče že dolgo časa, do prodaje pa še ni prišlo. Sedaj je bil stavljen Higijenskemu zavodu kot skrajšan rok za nakup poslopja 15. maj t. l. Po preteku tega roka bo turistični odbor mesta Celja določil, v katere namene naj se uporabi novo poslopje.

Ljudsko vseučilišče bo zaključilo sezono predavanj v ponedeljek 11. t. m. s predavanjem o »Sanjah«. Predaval bo g. prof. Gnjezda iz Ljubljane. Zanimivo predavanje se bo pričelo ob 20.

Prvi koncert celjske gimnazije in meščanskih šol se bo pričel v nedeljo 10. t. m. ob 16.30 v celjskem gledališču. Zastopani so skladatelji Adamič, Jenko, Juvanc, Mokranjac, Pregelj, Tome in Vodopivec s svojimi umetnimi pesmimi, in s harmonizacijami narodnih pesmi. Nastopilo bo nad 400 mladih pevki in pevcev. Udeležite se prireditve v čim večjem številu!

Nogomet. V nedeljo ob 15. se bo pričela na igrišču pri »Skalni kletji« prvenstvena tekma med mladima Atletikom in SK Celja, ob 16. pa zanimiva prijateljska tekma med trboveljskim Amaterjem in Atletikom.

Nesreča otroka. V Vrhu pri Zalcu je padla šestletna hčerka delavke Angela Šilnova v četrtek tako nesrečno s poka, da si je zlomila levo nogo pod koleno. Prepeljali so jo v celjsko bolnico.

V celjski bolnici je umrl v četrtek 43letni ključavničar Josip Seničar z Zidnege mosta.

Nočno lekarniško službo ima od sobote 9. t. m. do vpetega petka 15. t. m. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Iz Maribora

Razstava lepakov za Marib. teden. Razstava osnutkov lepakov za VII. Mariborski teden se nahaja v dvoriščni dvorani hotela »Zamorca«. Odprta bo do vključno nedelje dopoldne. Vstop na razstavo je prost.

JNS v petem okraju. V četrtek zvečer so se sestali pristajši JNS v petem mestnem okraju na rednem občnem zboru. Poročila društvenih funkcionarjev so pokazala, da so vrste jugoslovnskih nacionalistov strnjene in da je bilo njihovo delo uspešno. Debata je bila zanimiva in so zborovalci razmotrivali o aktualnih političnih vprašanjih. Izvoljena je bila nova uprava s predsednikom Knaflcem na čelu.

Občni zbor OJNS v Mariboru bo v nedeljo, 10. t. m. ob 10. uri dopoldne pri »Novem svetu«.

Muzej se bo preselil prihodnji teden v mariborski grad. Muzej bo v starih prostorih v nedeljo zadnjič odprt. Selitev muzeja bo trajala do jeseni.

Bevardi in šajetgi prideta pred mali senat. Državno tožilstvo je včeraj sestavilo obtožnico proti dvojnim morilcem Bevardiju in šajetglu. Ker sta oba še starejša maoletnika, prideta pred mali kazenski senat. Razprava bo prihodnji mesec in bo najbrže tajna.

O problemih malega naroda: bo drevi govoril v mariborski ljudski univerzi prof. E. Kocbek. Predavanje bo zelo zanimivo in vlada zanj precejšnje zanimanje.

Gozd v plamenih. V četrtek dopoldne je pričel goret limbuški gozd. O požaru so bili takoj obveščeni študentski gasilci, ki so ogenj lokalizirali. Škoda je precejšnja. Zgorelo je mnogo mladega gozda.

V. Katajev:

Dragi naboji

Koga naj naznamim, prosim? Gost je vzel iz krasne listnice iz japonskega usnja elegantno vizitko. Tajnik jo je pogledal; ničesar na nji ni razumel in priklonil se je še globlje.

Izvolite v sprejemnico, gospod. Zelite čašo sodavice? Limonade? Stol? Naslanjač? Divan? Ali pa kar na tole tigrovo kožo pri peči, prosim.

Tajnik ni bil neumen. Vedel je dobro, kako je treba ravnavati v teh težkih časih revolucije, vojn in krize s takimi nežnimi bitji kakor so odjemalci.

Takoj obvestim šefa tovarne o vašem prihodu, gospod.

Gost se je bil komaj zleknil v naslanjač in razprostri pred seboj novine, ko je že zopet zapel zvonec.

Tajnik je planil v sobo.

Izvolite, prosim?

Odjemalec! Dva v eni minuti, — je pomislil tajnik in skrivaj je kar zdrhtel od navdušenja. To bo denarja! Če pojde tako naprej, se bo lahko naša mala trrdka mirno poživžgala na krizo.

Tajnik je napravil iz svojega občana nabo-

lešeno sladkost, prihajajočo naravnost v burno oboževanje.

— Prosim! Izvolite! Naj obvestim gospoda šefa? Takoj, prosim.

Odjemalec je vzel iz žepa prekrasno listnico iz kitajskega usnja in mu pomolil čudovito lepo vizitko.

Izvolite v sprejemnico. Kar izvolite naprej, prosim. Tam že čaka en odjemalec, gospod. Pri nas, gospod, so odjemalci sploh pogosti gostje. Kar izvolite, prosim. Čaj? Kavo? Limonado? Naslanjač? Otmano? Perzijsko preprogo? Cigaro? Pipo? Nargile?

Tajnik nikakor ni bil neumen človek.

— Takoj vas odvedem h gospodu šefu, prosim.

Po teh besedah je spoštljivo izginil iz sprejemnice.

Gospod ravnatelj! Nenavaden dogodek! Primer, kakršnega tu še ni bilo! Pravilica seherezade! Tisoč in ena noč! Fata morgana!

— Zdi se mi, da ste malo preveč pili, — je prpomnil ravnatelj suboparno. — Napijte se vode.

— Ne potrebujem vode... Dogodek prvovrstnega gospodarskega pomena... Skratka... v sprejemnici sta dva guta.

— Upnika? — je prebledel ravnatelj.

— Nasprotno, — je zašepetal tajnik ves iz sebe. — Odjemalca.

Po starem, plemenitem, nagubanem ravnateljevem licu je zadržala debela, topla solza.

— Bože moj, — je dejal z drhtečim glasom... uslišal si me... poslal si mi... rešil si me... in pri vsem tem nekateri nezanesljivi elementi še trdijo, da te ni.

Tajnik je pomolil ravnatelju dve vizitki.

— Zares, odjemalca, — je pritrdil ravnatelj v mirnem začudenju. — Dva dobra, stalna odjemalca. Prvi japonski, drugi kitajski. Oba naročita pri nas Mauserjeve nabojke. Kje pravite, da sta?

— V sprejemnici.

— Upam, da ne v isti, — je dejal ravnatelj ves v skrbeh.

— V isti — v eni.

— Oba?

— Oba.

Zamolkel vzklil se je izvil ravnatelju iz prsi.

— Umoril si me, ubil!

— Toda... gospod...

— Molčite, prebrisaneč, ali veste, kaj ste storili? Posadili ste dva lačna tigra v eno kletko.

— Jaz sem... sploh... gospod.

— Osel ste, gospod, — je zarohnel ravnatelj. — Novine je treba čitati, gospod. Primažem vam eno, gospod.

Ravnatelj je kričal in tekal po kabinetu.

— Posaditi v eno sobo generala dveh v vojno zapletenih držav! Saj se bosta vsak hip razsekala na kašo in mi ne bomo imeli niti enega odjemalca.

Kar je zaropotal v sprejemnici stol.

— Se je že začelo, — je zajecjal ravnatelj.

— Japonska hijena! — se je začul za vrati visok kitajski glas.

— Kitajski pes! — je zarohnel v odgovor japonski glas.

— Takoj te ustrelim!

— Glavo ti odtrgam!

Ravnatelj je prijel tajnika za rokav.

— Stopite do vrat. Lezite na tla. Takoj začneta streljati. Sprejemnico mi porušita do tal... Bog nam je poslal bedaka tajnika...

Oba sta legla na tla in se stisnila k parketu.

— Pojdite po policijo! — je zašepetal ravnatelj.

— Kar sami pojdite, — je zašepetal tajnik.

V sprejemnici sta zaškrta petelinca samokresov.

— Samokrese sta potegnili, — je zašepetal ravnatelj.

— Zastor se dviga, — je odgovoril tajnik.

V sprejemnici je zavladala grobna tišina in začul se je ledeni japonski glas.

— Moli, Kitajec!

— Ti moli, Japonec... ti gejša!

— Zakaj ne molš?

— A zakaj ne moliš ti?

— E kaj, ti opica, škoda nabojev zate, sicer bi ti bil že davno preurta tvojo bedasto glavo.

— Ti si osel!

— To rad slišim od osla.

— Morda se zdi tudi meni škoda nabojev zate, ti mrha.

— Kako bi jih ne bilo škoda. Saj veš, da so naboji dragi.

— A ti menda misliš, da so pri nas zastoni, da rasto na drevju? No, da zdaj so naboji dragi.

— Sicer pa oprostite nezakonno vprašanje: Po čem plačujete nabojke?

— Po dvajset centov. A vi?

— Ali tudi po dvajset.

Zagorskim rudarjem grozi redukcija

Premogovnik Kisovec pred izčrpanjem — Glede novega premogovnika so nastale nepričakovane ovire

Ljubljana, 9. aprila. Zadnje čase vlada med prebivalstvom v zagorski dolini veliko vznemirjenje. Sprevidelo je, da bo premogovnik Kisovec na Lokih v resnici kmalu izčrpan ter da bodo rudarji postopno v tihem vsi reducirani, če družba ne bo odprla drugega, bolj donosnega premogovnika. Vznemirjenje je naraslo zlasti zaradi prvih redukcij in ker se TPD ne more sporazumeti z glavnim posestnikom za odkup zemljišča, kjer bi naj odprli premogovnik.

V Zagorju sta dva premogovnika: Kotredž in Kisovec. V obeh je zaposlenih 700 rudarjev, v Kisovcu samem pa okrog 300. Družba je že pred leti iskala premog v bližini. Odkrili so pod Loko velika ležišča premoga; premogovne plasti so tam baje mnogo debelejša kakor v starih premogovnikih. Družba je bila pripravljena investirati v novi premogovnik večji kapital.

Kazalo je, da bodo rudarji lahko takoj dobili delo pri novem premogovniku, čim bi prenehali delati v Kisovcu. Toda nastale so nepričakovane ovire; premogovna ležišča so blizu potoka Medije. Vhoda za premogovnik ne morejo izkopati neposredno ob Mediji, zato je družba morala odkupiti več manjših zemljišč zaradi rudniških naprav, proge ter odkopa. Vse je šlo precej gladko od rok le posestnik Sršen se je upiral prodaji, brez odkupa njegovega posestva pa ne morejo odpreti premogovnika.

Družba se pogaja s posestnikom že pol leta, a še vedno ni mogoče napovedati, ali bo sploh sklenjena kupna pogodba ali ne. Posestnik zahteva za posestvo, njive, travnike in dve manjši stari hiši 750.000 din. TPD je ponujala znatno manj. Po neuradnih cenitvah nepristranskih strokovnjakov

je posestvo s poslopji vredno okrog 350.000 din, ker leži ob ležiščih premoga, sicer bi ne bilo niti toliko. Vendar se na to ne sklicujemo, ker pač še ni bilo uradne cenitve. Prebivalstvo želi posestniku, da bi dobro prodal posestvo, nikakor pa ne more želeči, da bi do prodaje sploh ne prišlo, ker bi bila zelo prizadeta vsa zagorska okolica. V bojarn: za obstoj se je delavstvo začelo vznemirjati, in prišlo je celo že do pravih demonstracij proti posestniku. Ko je posestnik sprevlel, da je v interesu vsega kraja in okolice sklenitev kupne pogodbe in da se ne bo mogel upirati javnemu mnenju, je pristal, da se začne zopet pogajati z družbo.

Pred dnevi sta zastopnik družbe in posestnik bila že pri notarju v Litiji, da bi podpisali notarsko pismo. Družba je še nekaj primaknila ter je ponujala za posestvo 550.000 din. Toda do sklenitve kupne pogodbe zopet ni prišlo.

Vznemirjenje med prebivalstvom, zlasti med delavstvom, še vedno narašča. Delavstvo se boji, da ne bo prišlo do sporazuma ter da se bo začela zopet doba nezaposlenosti in trpljenja. V premogovniku Kisovcu so zaposleni po večini družinski redniki, ki se ne bodo mogli kratkoma izseliti z družinami vred drugim, ko ne bo več dela. Če ne bodo odprli novega premogovnika, bo že do jeseni izgubilo delo 100 rudarjev. V treh letih bodo reducirali vse. Posledice redukcije se bodo seveda pokazale kupne pogodbe med posestnikom in družbo.

V splošnem interesu je, da odpravi novi premogovnik ter da pride čim prej do sklenitve v vsej okolici v socialnem in gospodarskem pogledu.

Tanki v službi znanosti

Pripravlja se ekspedicija s tremi ogromnimi tanki v pokrajine okrog južnega tečaja

Konstruktor Harold June, ki se je udeležil kot pilot Byrdove polarne ekspedicije, je dogradil v delavnicah v Filadelfiji

tri velike tanke, ki jih bo rabil letos za ekspedicijo v pokrajine okrog južnega tečaja. Romantika takih ekspedicij tudi v naših časih še ni ponehala. Sedanje ekspedicije pa seveda niso več pustolovska potovanja za neznanimi cilji, temveč imajo svoj znanstveni pomen in na njih se uporabljajo najmoderneje pridobitve tehnike. Tanki Harolda Junea, dolgi 12 in široki 6 m, to strašno vojno orodje, bo torej stopilo v službo znanosti. Zunanja oblika varna, kajti znotraj bodo tanki zelo udobno opremljeni in imeli bodo vse potrebne aparate za raziskavanje se neraziskanih krajev. V vsakem tanku je delavica, spalnica in celo moderna kopalnica s tekočo vodo.

Ti trije oklopi "hoteli" bodo še letos prepeljali s parnikom do ledenih barier južnega morja, odkoder nastopijo pot v kraljestvo večnega snega in ledu. Kolik napredek v primeri s primitivnimi sanmi na pasjo vprego! Kaj more bolje karakterizirati zmogovitost pot moderne tehnike, kakor ta ekspedicija s tanki?

Enaka razlika je pa tudi v opremljenosti njih ekspedicij na Daljni vzhod, ki je njihov namen boriti se proti strašnim epidemijam nalezljivih bolezni. Higijenski oddelki Društva narodov pripravljajo za tekočo leto ekspedicijo za zatiranje kuge na Kitajskem. Ambulance, obstoječe iz treh avtokolon, bodo vozile križem krajev po okuženih krajih, kjer bodo zdravili nudi bolnikom takojšnjo pomoč. Nekaj avtomobilov bo zato opremljenih kot bakteriološki laboratorij. Ekspedicija bosta vo-

dila curiški univerzitetni profesor Mooser in njegov asistent dr. Winzler, udeležene Dyrenfurthove ekspedicije na Himalajo. Kaj bi porekel k temu slavni bakteriolog Koch?

Znanstvene ekspedicije tekočega leta se ne bodo omejevale na površino zemlje. Nagon starih Vikingov vabi človeka tudi tja gori v stratosfero in doli v morske globine. Poročali smo že, da je znani pionir stratosfernih poletov prof. Piccard sklenil spustiti se v gondoli v globino morja in prekositi Beebeev rekord. Za letos so napovedani tudi poskusi s stratosfernimi poletni raketi, ki so prekosile višinske rekorde

balonov. In morda se bo že letos našel pogumnejši, ki se bo prvi zaupal temu najmodernejšemu izumu in poletel v raketnem letalu v stratosfero.

ZIVLJENJE NA GRADU

Znana gledališka igralka se je zatekla na stara leta na Rivijero, kjer živi kakor v gradu. Hodi na lov, lovi ribe in vabi goste v svoj mirni kotiček ob morju. Nekoč poleti je bil šest mesecev njen gost pisatelj, čigar dela niso bila več primerna za gledališki odor.

— Dragi prijatelj, ali veste, kakšna razlika je med vami in Don Quichotom? — ga je vprašala igralka ogorčeno.

— Ne vem.

— Don Quichot je smatral krčmo za grad, vi pa smatrate grad za krčmo.

— Nikar mi tega ne omenjajte! — Strašna draginja! — Sam ne vem, kaj bi počel. Najbolje bi bilo vojno sploh opustiti. Tako ne gre več naprej, verjemite mi! — Zlate besede! — Oprostite, da vprašujem: Kje pa kupujete blago? — Hm... tu. A vi? — Tudi tu... glej na, glej! — Torej črpamo iz skupnega vira, da se tako izrazim.

— To je naravnost razbojništvo pri belem dnevu. — Zlate besede! Pravo razbojništvo. — Kaj bi govorila! — Kaj pa stojite? Sedite prostim! — Oprostite, s kom mi je čast? — General Bej-bu-ho. A vi, prosim? — General Ki-ki-mora. — Torej po dvajset centov, pravite? — Po dvajset. — Potem pa vojno človek božji. — A prosim vas, kaj mislite, če bi se tako rekoč organizirali... — Glejte, tudi jaz sem mislil tako... Sedite blizu. — Tako, samo tole piščolico spravim...

— Zdaj stopi na mestu piščolice nalivno pero...

— Ali nimate slučajno koščka papirja? — Papirja? Seveda! Izvolite, prosim! V sprejemnici je zavladala zopet tišina, ki jo je le tu pa tam motilo sepetanje.

— To so vam pravi lopovi! — Saj se pošteni ljudje kmalu ne bodo več mogli zaplesti v vojno.

— Pišite! Pišite!

— John, — je zasepetal ravnatelj — Tam se godi nekaj čudnega. Pojdite pogledat.

Tajnik se je previdno splazil k sprejemnici in kmalu se je vrnil ves blede, drhteč oblit s hladnim potom. Oči so se mu steklenile svetile.

— Ali sta si pregriznala grla? — je vprašal ravnatelj tiho.

— Ne.

— Ali sta ustrelila drug drugega?

— Hujše!

— Harakiri?

— Še hujše.

— Ne razumem vas...

— Ona dva — je zajecjal tajnik ves iz sebe — ona dva piščeta skupen ultimatum, kjer zahtevata... naj se cene Mauserjevih nabojev... znižajo.

Mac Westova v Londonu

V juniju pripe v London najbolj oboževana, obenem pa tudi najbolj osovražena ženska Amerike Mac Westova. Nastopala bo mesec dni v enem največjih londonskih varietejev. Oni dan je podpisala pogodbo, po kateri bo prejela za svoje nastope vsak teden po 4000 funtov sterlingov, torej v našem denarju že lepo premožnje. Vsek teden bo zaslužila toliko, da bi si lahko zgradila pri nas lepo vilo. To bo največja plača, kar jih je bilo dozdaj plačanih v Londonu v varietetu za en nastop v večernem programu.

Hudobni jeziki pa trdijo, da slava in telesna mikavnost Mac Westove ne učinkujeta tako na hladne Angličane in da je ta znesek samo pesek v oči in reklama. Mac Westova pripelje s seboj celo družbo ameriških atrakcij in ta honorar bo torej skupen. Znakrat je znano samo to, da ji je v pogodbi zagotovljen honorar v znesku 4000 funtov sterlingov tedensko in da moški v Londonu nestrno čakajo kdaj bodo mogli videti največji ameriški sex-appeal.

Dve žrtvi tradicije

V Texasu se je odigrala svojevrsna drama, ki je nov dokaz, kaj pomeni za človeka tradicija in navada. Med texasiškimi farmarji se večkrat pripeti, da delajo njihove žene in hčere doma bosa. Ker so mnogi farmarji siromašni, pomeni to obenem varčevanje. V Texasu je pa stroga tradicija, da se ženska izven farme ne sme pokazati bosa. Dočim je doma to samo ob sebi umevno, pomenijo bosa noge izven doma težko kršitev javne morale.

Farmar Gillespie je imel hčerko, ki je bila všeč mlademu Clyde Hammond. Tudi fant je bil dekletu všeč. Oče je pa nasprotoval tej zvezi. Zato sta mlada zaljubljenca sklenila vzeti se brez očitvega dovoljenja. Nesreča je pa hotela, da je bil dekličin brat priča, kako je zaljubljeni fant pričakoval njegovo sestro in kako sta odšla z doma. Zgodilo bi se ne bilo nič hudega, če bi ne bil brat opazil, da je odšla sestra od doma bosa. V naglici je bila pozabila obuti se. Brat je povedal to očetu, ta je pa smatral, da je hči osramotila rodbino, ker je zbežala z doma bosonoga. Bil je prepričan, da mora sediti čast rodbine. Vzel je puško, zajahal konja in se pognal za beguncema. Čez dobro uro sta ležala v texaškem pesku dva mrliča. Starec je ustrelil lastno hčerko in njeneje izvoljenca. Obsojen je bil na 99 let ječe.

Kramljanje o zvestobi

V veliki anketi o nežnem spolu je zbral francoski publicist Pierre Wolf vrsto klasičnih zgodb, primerov, življenjskih nesporazumov ali uničenih idealov, iz katerih odseva ne samo duhovnost in duh časa, temveč tudi naziranje Francozov in Francozinja glede zvestobe. Ker so podani bolj aforsistično, jih ne smemo jemati povsem doslovno. So pa nedvomno zanimivi kot duhoviti dialogi tudi v tem kratkem izvleku.

— Nisem te varal, prosim sem samo nekoga drugega za užitek, ki mi jih nisi nikoli nudila. To je jasno.

— Če bi mi bil to povedal vedno takoj, bi ne bila dvomila o tvoji zvestobi.

— Bodi iskren: ali si me varal? Da, ali ne?

— Povedal sem ti že stokrat. — Torej si me varal? — Da... da... varal sem te.

— Lažeš!

— Prišel je čas obračuna. Stara si 64 let, jaz pa že 78. Ali si me pogosto varala?

— Nikoli.

— Kolika škoda, nimam ti torej kaj očitati.

— No dobro, če bi ti bila nezvesta, ali bi si končal življenje?

— Prisegam.

— Torej bi moral biti že najmanj 10 let mrtov.

— Ne sliši se!

— Kolika mizerija! Nazadnje bom mislila, da sem se omožila z velikim tepcem.

— Zakaj?

— Priznavam ti, da sem te varala, toda ti dvomiš o moji resničnosti in kadar ti silno razburjena priznam, da te nisem varala, siliš vame tako, da ti moram strednje odgovoriti, da sem te vendar varala.

— Ne razumem dobro, ponovi mi to še enkrat, počasi.

— Varal sem te, da bi se osvetil.

— Toda čemu in zakaj? Jaz se ti nisem nikoli izneverila.

— To bi mi morala povedati prej.

Za neumne veljajo samo tisti, ki počenajo neumnosti; toda na svetu je tudi precej tepcev, ki so preumni, da bi lahko naredili kakšno neumnost.

Bagdadska železnica bo kmalu dograjena

Dolga bo 296 km in otvorena bo v prvi polovici prihodnjega leta

Davne sanje o bagdadski železnici bodo kmalu izpolnjene. Gradnja zadnjega dela železnice v dolžini 296 km med Baajjo v Iraku in Tel-Kochekom na iraško-sirski meji, začeta ob koncu predanskega leta, bo zgrajena letos do razdalje 50 km, tako da lahko računamo, da se bo prišel promet na vsaj novi progi v prvi polovici prihodnjega leta. Potem bodo lahko potniki sedli v Calajxu v spalne vagonne in čez šest dni bodo izstopili v Bagdadu.

Iz Calajxa do Carigrada bo bagdadski expres priključen orientskemu expresu. Po prevozu čez Bospor bo pa vozil iz Hajdara-Paše na obali Male Azije po turški železnici do Konje, potem pa čez pogorje Taurus do Aleppa. Dalje bo vodila proga preko železniškega omrežja Sirije na Tel-Kochek in preko Baajje do Bagdada. Naprej bodo lahko potniki nadaljevali, pot do Basraha ob Perzijskem zalivu, če bodo prestopili na ondotno železnico. Sklenjeno je bilo, naj bi mednarodni ekspresni vlaki s spalnimi vagoni vozili redno med Hajdar-Pašo in Bagdadom.

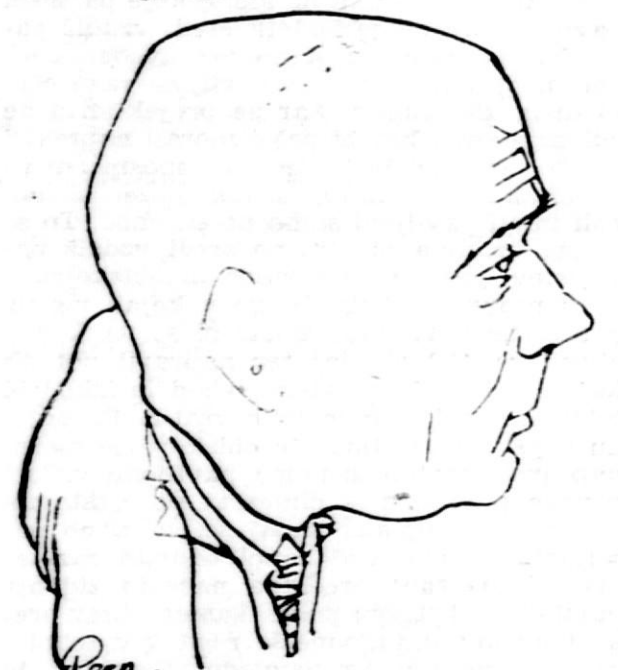
Kiduk, glavno križišče iraške železnice, je že več let zvezan s Tel-Kochekom, glavno postajo sirske železnice po avtobusni progi, ki bo pa po dograditvi bagdadske železnice odpadla. Zdaj vozi na tej progi 14 avtobusov in 6 salonskih avtomobilov Royce. Največji pomen zadnjega dela bagdadske železnice kakor tudi vse proge je v tem, da bo vezala bogata ležišča mineralnih olj zapadno od Tigrisa s Sredozemskim morjem in Perzijskim zalivom. Tako bo mogoče računati z odprtivjo vsega ozemlja zapadno od Tigrisa, kar prihaja prav, kajti Oil Development Company, ki deluje v prvi vrsti v Quairi, je pravkar pričela s pridobivanjem olja.

Razum gradnje bagdadske železnice, ki se je pričela pred dobrimi 30 leti, grade na bližnjem vzhodu še eno železnico in sicer zadransko, ki bo vezala Kaspiško morje s Perzijskim zalivom in bo dolga 1385 km. Gradnja te železnice je pa mnogo težja, ker je teren, po katerem teče, neugodnejši.

Ob jubileju ljubljanskega šahovskega kluba

Spomini šahista iz ljubljanske predvojne in povojne dobe

Ljubljana, 9. aprila. 25 let obstoja je dolga doba v življenju društva. Suha številka ne pove ničesar, a vsebuje trnjevo pot rojstva, borbe, razmaha in procvata našega najmočnejšega šahovskega kluba v državi. Zdaj stoji ta klub pred svojo največjo prireditvijo — jubilejnim mednarodnim mojstrskim turnirjem. Koliko dela je bilo treba, da se je društvo povzpelo na stopnjo, ki jo danes zavzema. Škoda bi bila, da bi ostala zgodovina začetka ljubljanskega šahovskega kluba pozabljena. Nekdanji ustanovitelji kluba so se razgubili na vse vetrove, nikjer ni belžk oziroma zapisnikov o prvih življenjskih letih LSK. Več ali manj znani so le posamezni dogodki, bolj anekdote, ki pa dovolj sprčujejo in osvetljujejo prilike, ki so v tistih predvojnih letih vladale v ljubljanskih šahovskih klubih. Posrečilo se nam je zbrati nekaj zanimivih zgodbic iz te dobe.

Predsednik kluba S. Osterc

Sedanja humanistična gimnazija je bila takrat torišče dobrih šahistov. Najmočnejši med njimi je bil Palčič, zelo dober pa tudi inž. Vagaja. Vsi močnejši igralci so bili tudi člani LSK, kjer je bil prvak finančni svetnik Nickerl. Palčič je bil zelo vnet šahist in je običajno šahiral celo med poukom. Nekoč je baš igral s sedanjim opernim dirigentom Nikom Stritofom, ko ju je zalotil profesor. Profesor se je prijel za glavo in ves prepaden zaklical: »Šah! Kaj pa vendar mislite? Če bi bile vsaj karte, ampak šah! Dotični profesor je bil na glasu kot strasten tarokist in se nikakor ni mogel sprijazniti z navadnim šahom.

Kavarna »Slon« je bila ne le sedež predvojne LSK, temveč tudi glavno shajališče vseh prijateljev kraljevske igre. Eden najstarejših šahistov je bil mutasti baron Wolkenberg, ki je prisedel cele dneve pri šahovnici. Če je imel dobro pozicijo, je s pestjo kaj nazorno kazal, da bo zmagal. Destokrat so tuji potniki, ki ga niso poznali, prestrašeno zapuščali; kavarno, mende, da se pripravila na boksanje oziroma pretep. Gospod baron je bil toli zatopljen v svoje kombinacije, da nikoli ni opazil, če je oslabilen nasprotnik figure, ki jih je že izgubil, ponovno postavil na desko. Inž. Vagaja je nekoč skušal spraviti na desko rezervnega kralja, kar pa je Wolkenberg vendarle opazil.

Bilo je kmalu po prevratu. Na šelenburgovi ulici se je gnetla pred oknom kavarna »Zvezda« gruča ljudi, dvakrat toliko pa na drugi strani okna, kjer sta za šahovnico sedela neki debelejši gospod in učitelj F. Partija pa je tudi zaslužila tolikšno pozornost. Zgodilo se je takole. Učitelj F. je bil strastno vdan šahu. Prišel je v kavarno, a ni našel nasprotnika. V zavesti svoje moči je povabil njemu neznanega gospoda na partijo šaha. Prijazen smeljač je gospod vabilo sprejel in začel z belimi figurami. Partija se je razvijala nekako takole: 1.e2—e4, e7—e5, 2. Ke1—c2... Gospod F. je na to po teze parkrat zamahnil proti gledalcem in zamrmral med zobmi: špital, polomila. Pri treh potezi belega je F. še bolj mahal z rokami in mu je že bilo žal, da se je toliko ponizal in spustil s takim šahovskim ignorantom v igro. Nič čudnega, kajti beli je potrgnil kralja od e2 na e3. Po daljši ekskurziji se je beli kralj spet vrnil na e1 z znatnim izkupičkom: nagrabil je nekaj kmetov in skakača. Partija se je naglo razvijala in kmalu je prijazni gospod napovedal črnemu mat. Še le sedaj se je F. začelo svitati, da utegne

Zborovanje jeseniških planincev

Jesenice, 8. aprila

V četrtek se je vršila v Kazini glavna skupščina jeseniškega podružnice SPD, katera je bila s strani članstva srednje dobro obiskana. Predsednik g. Ivan Setine je ob 20.30 ugotovil sklepčnost, pozdravil navzoče, predvsem pa zastopnika Osrednjega društva g. dr. Miha Potočnika in zastopnika oblasti policijskega nadzornika g. Živka in prešel na dnevni red.

Predsednik g. Setine je poročal v glavnih obrisih o delu podružnice v minulem letu, omenjal, da je Kadnikovska kočna vrh Golice potrebna temeljitega popravila in da je bil obisk obeh koč s strani planincev precej slab z ozirom na izredno slabo vreme. Končno se je spominjal dolgoletnega člana g. dr. Kogojca in predsednika TK Skale Miha Copa, katerih spomin so navzočim počastili s tem, da so vstali. Tajnik g. Cerar Drago je poročal, da podružnica šteje 267 članov, uprava je imela 11 sej, prejela je 42 odposlala pa 28 dopisov. Mladinski odsek šteje 50 članov. Paznik je tudi omenjal nevzdržno stanje zgornje kočice, ki jo bo treba podreti in na tem mestu zgraditi novo, ki bo odgovarjala sodobnim potrebam. Z Osrednjim društvom so se vodila živahna pogajanja glede letne najemnine obeh koč. Upravi je končno uspelo doseči znižanje najemnine od din 25.000 na din 15.000 in poleg tega bo podružnica plačala letno do 1000 din za popravila na stavbi in za dopolnitev inventarja. Člani so se pod okriljem Osrednjega društva udeležili izleta v francoske Dauphine. Na foto razstavi ki se je vršila v Novem Sadu ob priliki kongresa planincev, je podružnico zastopal g. Slavko Smoleč, ki je razstavil 10 izbranih planinskih slik.

Blagajnik g. Pohar Ivan je poročal, da je imela podružnica v minulem letu din 38.855 dohodkov in din 26.287 izdatkov, tako da znaša prebitok din 12.568. Celokupna društvena imovina predstavlja vrednost 106 tisoč 218 din.

V imenu revizorjev je poročal g. Kosmac France, da so našli vse poslovanje v vzornem redu. Predlagal je blagajniku in upravi razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Za mladinski odsek sta poročala načelnik g. Kreutzer France in tajnik g. Klinar Anton. Odsek pridno prireja gledališke igre in izlete v naravo.

V imenu Osrednjega društva je zborovalec pozdravil g. dr. Miha Potočnik, na kar se je pri slučajnosti razvila debata o gradnji novega planinskega doma na Golici. Predsednik je ponovno apeliral na navzoče, naj se naroče na revijo »Planinski Vestnik«, ki je ena najboljših planinskih revij v vsej srednji Evropi.

Sokolstvo

Sokolstvo na Rakek — zbor!

Clanstvo in naraščaj sokolskih žup Ljubljane, Maribor in Novo mesto se bosta 24. aprila t. l. poklonila pred spomenikom Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja na Rakeku. Društva obmejnih okrožja bodo položila pred spomenikom srebrni latorjev venec z dvanajstimi listi, kolikor je sokolskih društev tostran naše zahodne državne meje. Zastopnik župe bo govoril o življenju delu in smotrih kralja Aleksandra I., kar je vse zastalo po zločinskem strelu dne 9. oktobra 1934.

Ali je s kraljevo smrtjo res prenehalo tudi delo za smotri, ki jih je imel veliki Mučenik? Kakšni so bili njegovi smotri? Zakaj čuti prav Sokolstvo potrebo, da samostojno in v večjem številu pohiti pred njegov telesni lik na ogroženi meji?

Kralj Aleksander je vedel, da si je Sokolstvo iz lastnega svobodnega nagiba že pred 75 leti nadelo nalogo, da vzgoji narod za svobodno in samostojno življenje. Vedel je, da se je Sokolstvo od vsega početka in brez prestanka borilo za ta najvišji smoter, da je že v Avstriji doprineslo težke žrtve za bodočo jugoslovensko skupnost in da je Sokolstvo pripravljeno in izčiščeno stopilo v novo državo. Ze kralj Peter I. Osvoboditelj je spoznal v Sokolstvu važnost za vzgojo naroda, kralj Aleksander je pa določil Sokolstvu najvažnejšo vzgojno nalogo. Hotel je s pomočjo sokolske misli in sokolske združbe urediti novo jugoslovensko državno in narodno tvorbo po sokolskih načelih, po načelih enakosti, svobode, socialne pravičnosti in demokratizma, da bo ta država lahko stala enakovredna ob boku sokolske češkoslovaške države. Zato je ukazal sokolsko misel in sokolsko delo, zato je povelj Sokolstvu nalogo, da vzgaja narod in zlasti mladino v državljanskih vrlinah in v delu za narodno samostojnost.

Zato je bilo njegovo delo sokolsko delo, njegovi smotri sokolski smotri. Zato pa z njegovo smrtjo delo za te smotre ne samo da ni prenehalo, marveč se je še močno povečalo. Umrli je Sokol, a ostali so Sokolci! Ali jih vidite? Vsak dan več jih je, vsako uro! Sokolstvo se predobro zaveda, komu je bila namenjena morilna krogla. Hoteli so ubiti Aleksandra I. Karadjordjeviča, stvaritelja Male in Balkanske zveze, zaradi njegovega dela, zaradi njegovih sokolskih in slovanskih smotrov.

Sokolstvo se mora pokloniti Njegovemu spominu ne pred bronastim kipom kralja, marveč pred Njegovim duhovnim likom, da se na tem vrelcu in ob tej največji žrtvi okrepi za vse nadaljnje žrtve, ki bi jih moralo doprinesiti za najvišje in končne sokolske smotre. Sokoli bomo potovali na Rakek, ker nam kralj Aleksander ni bil samo kralj in vodnik, ampak veliko več: bil nam je pomočnik, brat, Sokol in edini slovanski kralj! Zato ni smel več živeti. Mi smo to slutili, dogodki nam pa dokazujejo, da smemo samo tako razumeti Njegovo smrt.

Zato pojde Sokolstvo na Rakek. Slava Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju!

Naši Sokoli na mednarodni tekmi v Pragi

Po dveh preglednih tekmah, ki sta bili v Ljubljani in Zagrebu, bo 1. in 2. maja zadnja izbira tekma naših najboljših telovadcev v Zemunu, kjer se bo definitivno sestavila tekmovalna vrsta, ki bo zastopala naše sokolstvo na mednarodni tekmi v Pragi koncem junija t. l. Načelnstvo Saveza SKJ je odločilo, da bodo 1. maja tekme v obveznih in poljubnih vajah na orodju, 2. maja pa tekme v prostih panogah. K tem zadnjim izbirnim tekmam bodo nastopili sledeči bratje: Pristov, Kujundžić, Skrbinek, Primožič, Vukičević, Stergar, Vadinav, Štukelj, Boltizar, Jarošević, Gregorka, Budja in Rumenič. Tekem pa se lahko udeležita še brata Lapajne in Bela. Brat Forte se nahaja na študiju v Pragi, vebza s češkoslovaškimi Sokoli in se bo pridružil našim tekmovalcem v Pragi, ki bodo verjetno pričeli s sistematičnim skupnim vežbanjem v Pragi od 15. maja do 20. junija t. l. Za mednarodno tekmo v Pragi se z največjo poštvovalnostjo pripravljajo vse svetovne telovadne organizacije. Tako bodo bratje Čehoslovaki imeli v nedeljo 24. t. m. s Švicarji v Bazlu meddržavno tekmo v vajah na orodju in prosti vaji. Temeljito se pripravljajo za tekmo tudi Nemci. Po vesteh zveznega glasila švicarskih

gimnazov »Schweizerische Turnzeitung« pa posnemamo, da se Nemci baje tekme ne bodo udeležili, zaradi »kompliciranih« vaj na orodju (krogi in proste panoge). Koliko so navedbe švicarskega strokovnega glasila resnične — bo pokazala tekma v Pragi. Vsekakor pa moremo računati v Pragi na zelo ostro in hudo borbo posameznih tekmovalnih vrst. Zanimi nas jugoslovanski sokolski vrsti, da bi čas v Pragi porabila za sistematično uvežbanje vaj, da bomo na uspehe naših tekmovalcev pri tekmi lahko ponosni ne samo Sokoli, marveč ves jugoslovanski narod!

— Glasbeni festival v Dubrovniku. Za veliko noč nameravajo v Dubrovniku privediti velik glasbeni festival. Pri prireditvah bodo sodelovali godba kraljeve garde, zagrebška filharmonija, zagrebški kvartet, dubrovaška filharmonija in dubrovniški turistični orkester. Prometno ministrstvo je dovolilo 50-odstotni popust za vožnjo po železnicah v Dubrovnik in povratek od 15. do 22. t. m.

— Akademija deca Ljubljanskega Sokola bo danes ob 20. uri v Narodnem domu. Nastopata moška in ženska deca od 4. do 14. leta starosti v prav raznolikih točkah. Vsem bodo nedvomno ugajali tako telovadni umetni plesi, kot češkoslovaški narodni plesi. Vstopnice se bodo dobile v prodaji od danes od 9. ure dalje v pisarni Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Akademijo bo končala pred 21. uro.

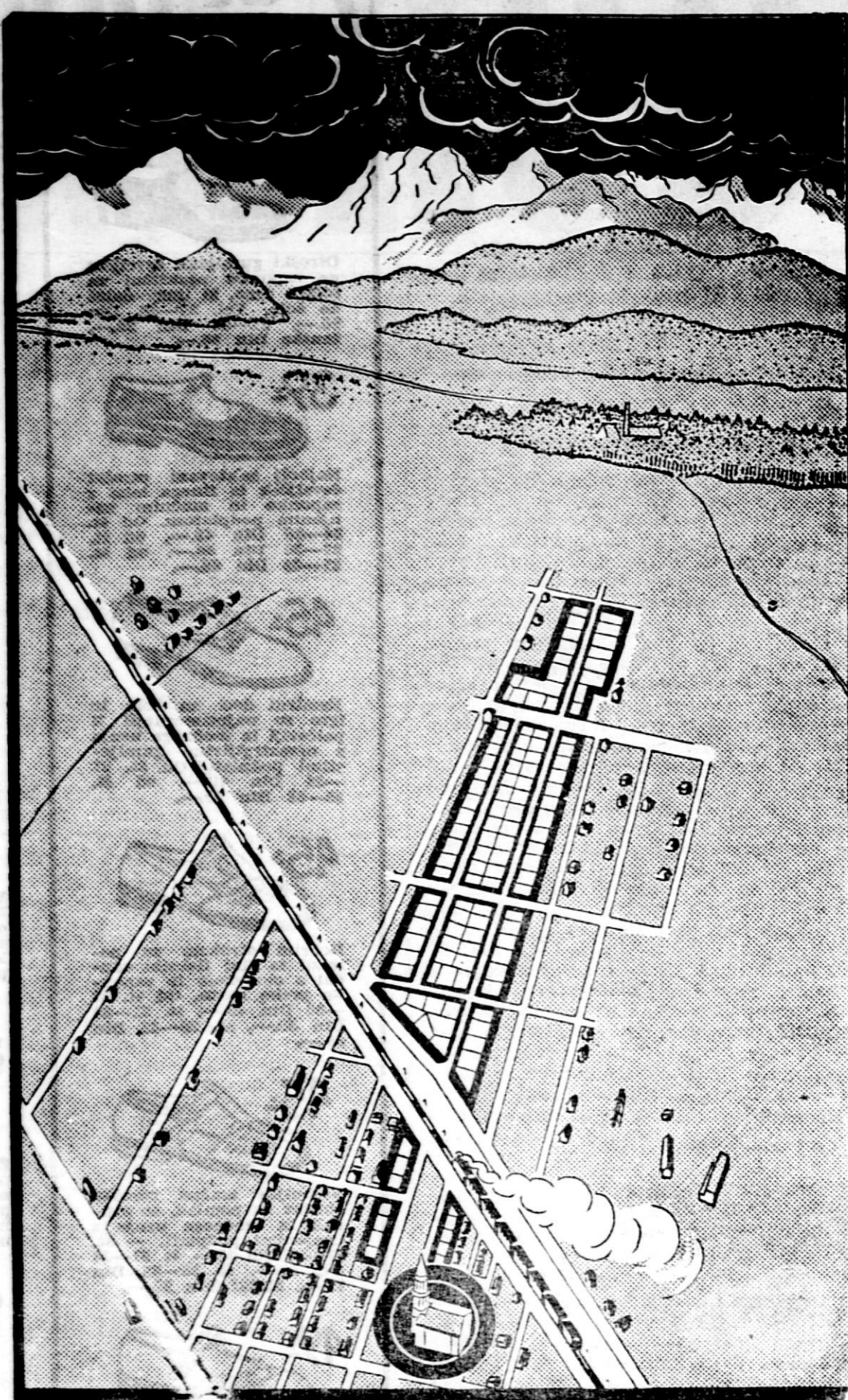
— Prvenstvene tekme moškega naraščaja Ljubljanskega Sokola bodo v nedeljo 10. t. m. ob 10. uri v Narodnem domu. Nižji oddelki tekmuje v peteroboju (drog, krogi, konj, koza, proste vaje), višji oddelki v osmeroboju (drog, bradlja, krogi, konj, raznoterosti, plezanje, konj vzdolž s prožno desko, proste vaje. Dve lepi trajno prehodni darili bosta razstavljeni v soboto v sejni dvorani Ljubljanskega Sokola.

Iz Semiča

— Zopet napredek. Poštna direkcija je vendar priznala potrebo, da je postavila telefon na pošti, kar je treba pozdraviti. Le žal, da ni imela kredita, da bi postavila kabino. Stranka, ki hoče govoriti, je kar na prostem v čakalnici tako, da se razgovor sliši na cesto. To nikakor ni na mestu. Dokler ne bo kabine, se telefon ne bo izplačal, kajti da bi plačal človek govorilno tako 15 din in da bi lahko vsi slišali kaj govori, to je malo preveč zahtevano.

Solnčne stavbne parcele

prvovrstne kakovosti v najlepši legi pri novi šišenski cerkvi na prodaj!

Vse informacije pri tvrdki

I. KNEZ,

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA 3.

Kupujte

srečke državne razredne loterije v glavni kolekturi

„Vrelec sreče“

ALOJZI PLANINŠEK

Ljubljana, Beethovnova 14 — Tel. 35-10

Žrebanje 13. in 14. aprila

čas za nakup srečke za tekoče žrebanje do 12. aprila

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic, izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

MALE OGLASE

za jubilejno številko sprejema uprava „Slov. Naroda“ nepreklicno do 15. t. m.

RAZNO

Najmanjši znesek 5 Din

Beseda 50 par. davek posebej

POSEBNE NOVOSTI
vseh oblačil, sport, kamgarn, obleke, pumparice, perilo itd. najceneje

PRESKER
Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENTILANJE

azuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. Večika zaloga perja po 675 din. Ljubljana, Gosposvetska cesta 12

NOVOSTI ZA DAME!!!

Izvršujem trajno ondulacijo na najnovejšem aparatu sedanosti, posebno priporočljivo za občutljive dame! Frizerski salon »R. A. K. R.« Prešernova ul. 7, nasproti slaščičarne »Košaka«, večni vhod. 23 R

POSTELJNE MREŽE

izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje ALOJZ ANDLOVIC, Gregoričeva ul. 5 pri Napoleonovem spomeniku. 1028

DVA PAVILJONA

Unionske pivovarne za pomladanski in jesenski velesejem oddamo. — Informacije v uradu velesejma. 1040

NAGRADO

dobi najhitrejši aktivke z važnimi dokumenti — izjubljene med Kamnikom in Kranjem. Odda se pri najbližji orožniški postaji ali pošlje na naslov potnega lista. 1047

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo v modernih frizurah za ceno Din 60 Vam napravi z najnovejšim aparatom Salon Merlak, Sv. Petra c. 76. 1027

POZOR! Kupujem in prodajam rabljene čevlje. Klavžer, Vošnjakova 4. 1029

ZA PRAZNIKE

si preskrbite prvovrstna ter garantirano pristna vina čez ulico:

Namizno belo lit. Din 8.— Rizling € 9.— Čvček € 9.— Srbska ružica € 8.— Srbska črna € 9.— Rulandec € 12.— Jabolčnik € 4.— Hruševac sladki € 5.—

Žganje: Zgornjovec € 24.— Slivovka € 28.— Hruševac € 28.— Brinjevec € 32.— Rum fini čajni € 36.—

ter razne fine likerje, dezertna vina in konjak po reklamnih cenah pri S. J. Jeraj, Ljubljana, Sv. Petra c. 38. 1023

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 1 Din

MREŽE ZA POSTELJE

dobite najceneje pri Andlovic, mizarstvo in zaloga pohištva, Komenskega ul. 34. 992

POZOR!

Prva ljubljanska prodajalna vseh vrst perja in puha. Klavžer, Vošnjakova 4. 1030

Otroške, fantovske in moške obleke kupite najceneje pri

TIVAR OBLEKE

Jerman Martin, Sv. Petra c. 26. 26 R.

ZVONČEK TERPENTIN

5 din.

Zajamčeno čisto jedrnat milo

Vodnikov trg — Stofa. 955

Aleks. OBLAT,

veletrgovina

vseh vrst čevljev

se priporoča cenjenim odjemalcem.

Sv. Petra cesta 18

SREČKE

državne loterije prodaja menjalica Reicher & Turk, Prešernova. 1011

sveže najfinije norveško

ribje olje

12 lekarn

dr. Picconja v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

ODPRT AVTO

7-sedežni, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam — Šušteršič, Frankopanska 21. 1022

MIZE

in vsakovrstne stole dobite najceneje pri Josipu Zormanu, Breg 14. 1025

ZAGINI ODPADKI

bukovi, hrastovi, smrekovi suhi se dobe po najnižjih cenah pri Lavrenčič & Co., Ljubljana, Vošnjakova ul. 16. 1020

UGODNO NAPRODAJ

TOVARNI AVTOMOBILI:

Ford 3-tonski 4 cil. Din 15.000, Blitz 3-tonski Din 25.000, 2 Forda 1½ tonska à Din 14.000, 1 Ford poltonski Din 7.000. Vsi vozovi v dobrem stanju. Poizve se: Franc Rabič, Senčur pri Kranju. 1044

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 1 Din

2.500.— Din potrebujete, da zaslužite

1000.— Din mesečno doma. Dopise: »ANOS«, Maribor, Orožnova 6. — Priložite znamke. 1048

TISOČ DINARJEV

in več zaslužite mesečno z delom doma. Pošiljam material, prevzamem gotovo blago. Mal kapital potreben. — Zahtevajte prospekte, priložite znamko za odgovor. »Hemipax«, Pančevo, Trg kralja Aleksandra 3. 1045

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

premog

brez prahu

KOKS, SUHA DEVA

I. POGAČNIK

Bohoričeva 5 — Telefon 20-59

24. L.

POUK

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 1 Din

Krojni tečaj

za

damska oblačila

se prične vsakega 1. v mesecu. Prijave sprejema in pojasnila daje

TEODOR KUNC

lastnik od kr. banske uprave dovoljene šole

Ljubljana

Aleksandrova cesta 5/II.

Za odgovor priložite znamko.

HIŠA na glavnem trgu

Z GOSTILNO in MESARIJO

se prodaja iz proste roke radi starosti. Lep vrt in salon ter 14 sob. Letoviški kraj, najlepša lega za povečanje hotela, ki je v tem kraju nujno potreben. Eventuelno se odda strokovnjaku tudi v najem. Poizve se v upravi »SLOVENSKEGA NARODA«. 1042

NARODNA

TISKARNA

LJUBLJANA

KNAFLJEVA 3

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN

PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Kaj vse dobite?

Sevro črni in rjavi

Boks črni in rjavi

Lak

Semiš

Pitlinge

Gorna dela

Krupone

po najnižji ceni Vam nudijo tvrdka

Damske torbice

Nahrbtnike

Aktovke

Damske in moške pasove

Kovčge

Čevljarske potrebščine

Franc Erjavec

Ljubljana — Stari trg 18

ZALOŽBA »CESTA«

Ljubljana — Knafljeva ulica 5

Vam priporoča zanimivi knjigi

ZGODBE BREZ GROZE

Pjotr — Rasputin

Broširana knjiga 10.— din, v platno vezana 15.— din. Poštnina za vsako knjigo 1.— din.